

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	5

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	6
2. Պատրաստման հիմունքներ	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	10
4. Զուտ տոկոսային եկամուտ	24
5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	24
6. Միջնորդավճարների գծով ծախս	24
7. Զուտ վնաս իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից.....	24
8. Արտարժույթային գործառնություններից գուտ օգուտ	25
9. Այլ գործառնական եկամուտ.....	25
10. Այլ գործառնական ծախսեր.....	25
11. Արժեզրկումից կորուստներ	25
12. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	26
13. Շահութահարկի գծով ծախս	26
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28
15. Իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	28
16. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	29
17. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ.....	31
18. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	31
19. Հաճախորդներին տրված վարկեր	32
20. Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	41
21. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ.....	41
22. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ.....	42
23. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ.....	43
24. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	43
25. Այլ ակտիվներ.....	44
26. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	45
27. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ.....	45
28. Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	46
29. Այլ ներգրավված միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	47
30. Այլ պարտավորություններ.....	48
31. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	48
32. Ռիսկերի կառավարում	49
33. Կապիտալի կառավարում.....	65
34. Վարկային պարտավորվածություններ.....	66
35. Գործառնական վարձակալություն.....	67
36. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ.....	67
37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	68
38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում.....	70

Ernst & Young CJSC
 1 Northern Ave., office 27
 Yerevan, 0001, Armenia
 Tel: +374 (10) 500 790
 +374 (10) 500 705
 Fax: +374 (10) 500 706
 www.ey.com/am

«Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ
 ՀՀ, ք. Երևան 0001
 Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
 Հեռ. +374 (10) 500 790
 +374 (10) 500 705
 Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության Բաժնետերերին և Խորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է, անցկացված աուդիտի հիման վրա, կարծիք արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտները պահանջում են, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և պլանավորենք ու իրականացնենք աուդիտը՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտը ներառում է ընթացակարգերի իրականացում ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով: Ընտրված ընթացակարգերը հիմնված են աուդիտորի դատողության վրա՝ ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու և արժանահավատ ներկայացնելու համար կիրառվող ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգը, տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր մշակելու, սակայն ոչ ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար

EY

Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները, բոլոր էական առումներով, ճշմարիտ են ներկայացնում «Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

«Էրնսթ և Յանգ» ՓԲԸ

Առաջիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Գլխավոր տնօրեն՝ Ն. Սարգսյան՝ ի դեմս
լիազորված անձ Է. Հայրապետյանի (գործող
2013թ.-ի հուլիսի 31-ին տրված լիազորագրի
հիման վրա)

Էրիկ Հայրապետյան

2016թ. մարտի 24

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	<i>Ծան.</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ	4	35,733,246	27,711,993
Տոկոսային ծախս	4	(20,979,260)	(13,086,733)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		14,753,986	14,625,260
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	2,549,890	2,306,764
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(487,001)	(431,643)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		2,062,889	1,875,121
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ վնաս	7	(1,632,803)	(4,592,239)
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ եկամուտ	8	4,294,233	7,596,530
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		4,975	177,614
Այլ գործառնական եկամուտ	2(զ),9	2,889,073	1,375,207
Այլ գործառնական ծախսեր	2(զ),10	(1,281,982)	(1,004,200)
Գործառնական եկամուտ		21,090,371	20,053,293
Արժեզրկումից կորուստներ	11	(6,155,514)	(1,731,323)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(5,744,675)	(6,011,844)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(3,167,044)	(3,284,221)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		6,023,138	9,025,905
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(1,208,036)	(1,877,035)
Հաշվետու տարվա շահույթ		4,815,102	7,148,870
Այլ համապարփակ վնաս հարկումից հետո			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(143,765)	(509,682)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(4,975)	(177,614)
- Շահութահարկի ազդեցություն		29,746	137,459
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		(118,994)	(549,837)
Այլ համապարփակ վնաս հարկումից հետո		(118,994)	(549,837)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		4,696,108	6,599,033

6-ից 73-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2016թ. մարտի 24-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից՝

Տնօրինության նախագահ – Գլխավոր տնօրեն

Արտակ Հանեսյան

Գլխավոր հաշվապահ

Գոհար Խաչատրյան

**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

	<i>Ծան.</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	142,713,317	68,115,676
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	15	465,303	–
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող	16	4,963,052	518,781
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	16	5,315,549	7,092,783
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	8,172,675	1,157,853
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18	5,980,477	1,526,358
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19	305,613,716	278,808,949
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	20	8,730,005	14,216,567
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	21	2,099,464	2,852,570
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	22	5,447,954	4,481,019
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			
- Բանկի կողմից պահվող	23	4,673,844	920,668
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	23	14,896,861	14,114,862
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		–	420,928
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	24	3,195,703	2,830,644
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		1,090,585	–
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	13	–	142,617
Այլ ակտիվներ	25	2,515,183	2,543,863
		515,873,688	399,744,138
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	15	582,560	673,732
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	26	21,214,531	30,204,324
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	27	19,004,763	21,301,407
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28	294,012,140	208,696,931
Այլ փոխառություններ	29	78,383,861	77,625,847
Ստորադաս փոխառություններ	29	39,721,324	15,380,080
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		–	685,795
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	13	479,244	–
Այլ պարտավորություններ	30	3,158,103	2,821,256
		456,556,526	357,389,372
Ընդամենը պարտավորություններ			
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	31	32,087,360	25,447,680
Էմիսիոն եկամուտ		7,755,179	28,571
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(251,309)	(132,315)
Զբաղիված շահույթ		19,725,932	17,010,830
		59,317,162	42,354,766
Ընդամենը կապիտալ			
		515,873,688	399,744,138
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ			

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	<i>Օան.</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ	2(զ)	33,244,747	25,907,699
Վճարված տոկոսներ		(20,095,082)	(11,133,566)
Ստացված միջնորդավճարներ		2,549,890	2,307,052
Վճարված միջնորդավճարներ		(487,001)	(431,643)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից		301,737	912,281
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից		2,465,955	2,344,808
Ելքեր այլ գործառնական ծախսերի գծով	2(զ)	(1,281,982)	(1,004,200)
Մուտքեր այլ գործառնական եկամտի գծով	2(զ)	2,674,847	1,409,054
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ		(5,740,169)	(5,110,592)
Ելքեր այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով		(2,411,669)	(2,554,065)
Գործառնական ակտիվների գուտ (ավելացում)/ նվազում			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		(462,216)	(4,350,621)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(6,978,728)	4,128,484
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		(4,439,653)	6,889,382
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(25,590,770)	(77,290,901)
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ		3,834,214	(4,060,959)
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ		986,315	448,168
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ		(1,067,257)	(649,666)
Այլ ակտիվներ		(196,398)	(236,308)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում /(նվազում)			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		(2,032,902)	346,654
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(8,602,708)	7,491,140
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		(2,278,094)	4,934,599
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		84,275,500	22,898,046
Այլ պարտավորություններ		352,964	(1,221,592)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից (մինչև շահութահարկը)		49,021,540	(28,026,746)
Վճարված շահութահարկ		(2,350,000)	(1,865,632)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		46,671,540	(29,892,378)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ		(1,120,887)	(696,832)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք		4,055	707
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումներ	2(զ)	(15,360,466)	(12,790,254)
Մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	2(զ)	14,490,964	11,842,125
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների ձեռքբերումներ		(9,819,025)	(9,826,986)
Մուտքեր մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից		3,647,400	2,288,148
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(8,157,959)	(9,183,092)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
(շարունակություն)**

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
<i>Օան.</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	14,366,288	–
Վճարված շահաբաժիններ	(2,100,000)	(2,950,000)
Ստացված ստորադաս փոխառություններ	24,081,500	8,139,600
Մուտքեր այլ փոխառություններից	41,496,387	23,234,764
Այլ փոխառությունների մարում	(42,363,568)	(19,789,715)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ստացված ֆինանսավորման գործունեությունից	35,480,607	8,634,649
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ / (նվազում)	73,994,188	(30,440,821)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	603,453	(259,195)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում	68,115,676	98,815,692
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	142,713,317	68,115,676
14		

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2015 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>Կանոնա- դրական կապիտալ</i>	<i>Էմիսիոն եկամուտ</i>	<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնա- հատման պահուստ</i>	<i>Չբաշխված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1		25,447,680	28,571	417,522	12,811,960	38,705,733
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	7,148,870	7,148,870
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	(549,837)	-	(549,837)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	(549,837)	7,148,870	6,599,033
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Հայտարարված շահաբաժիններ		-	-	-	(2,950,000)	(2,950,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		-	-	-	(2,950,000)	(2,950,000)
		25,447,680	28,571	(132,315)	17,010,830	42,354,766
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1		25,447,680	28,571	(132,315)	17,010,830	42,354,766
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	4,815,102	4,815,102
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	(118,994)	-	(118,994)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	(118,994)	4,815,102	4,696,108
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Թողարկված բաժնետոմսեր		6,639,680	7,726,608	-	-	14,366,288
Հայտարարված շահաբաժիններ	31	-	-	-	(2,100,000)	(2,100,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		6,639,680	7,726,608	-	(2,100,000)	12,266,288
		32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) (այսուհետ «Բանկ») հիմնադրվել է 1992թ. սեպտեմբերի 8-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) ընկերությունը ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 23-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (այսուհետ՝ «ՎԶԵԲ») ամբողջովին գնեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերը 14,366,288 հազար ՀՀ դրամով:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են «Ամերիա Գրուպ»-ը (ՍԻ-Ուայ) և «ՎԶԵԲ»-ը, որոնց համապատասխանաբար պատկանում է Բանկի 79.3% և 20.7% բաժնետոմսերը: 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի միակ բաժնետերն էր «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ)-ը, որին պատկանում էր Բանկի 100% բաժնետոմսերը:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, դրամավճարային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի տասներկու մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0015, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 9: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2015թ.-ին 598 է (2014՝ 590):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 37-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2015թ.-ին Եվրասիական տնտեսական միության, հատկապես Ռուսաստանի ընդհանուր տնտեսական ակտիվությունը թույլ էր: Հայաստանի տնտեսության վրա ազդեցություն է ունեցել դրամական փոխանցումների նվազումը: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում գրանցվել է ՀՆԱ-ի աճ, տարվա ընթացքում արտարժույթի տատանումները եղել են չափավոր և ֆինանսական կայունության խնդիրներ չեն գրանցվել: Թույլ տնտեսական պայմանները հանգեցրեցին Հայաստանի բանկային համակարգում ավելի բարձր վարկերի արժեզրկման պահուստների և ավելի ցածր պորտֆելի աճի:

Ղեկավարության կարծիքով համապատասխան միջոցառումներ են ձեռնարկվում ընթացիկ հանգամանքներում Բանկի կայունության ապահովման համար:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Բացառություն են կազմում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Համեմատական մնացորդների վերահաշվարկներ

2014թ.-ի մնացորդների գծով կատարվել են հետևյալ վերահաշվարկները՝

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		Նախկինում գրանցված	Վերահաշվարկ	Ճշգրտված գումար
Այլ գործառնական եկամուտ	[1]	371,007	1,004,200	1,375,207
Այլ գործառնական ծախսեր	[1]	-	(1,004,200)	(1,004,200)
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն				
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից				
Ելքեր այլ գործառնական ծախսերի գծով	[1]	-	(1,004,200)	(1,004,200)
Մուտքեր այլ գործառնական եկամտի գծով	[1]	404,854	1,004,200	1,409,054
Ստացված տոկոսներ	[2]	25,864,025	43,674	25,907,699
Գործառնական ակտիվների գուտ (ավելացում)/ նվազում				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	[2]	(904,455)	904,455	-
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից				
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումներ	[2]	-	(12,790,254)	(12,790,254)
Մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	[2]	-	11,842,125	11,842,125

[1] Բանկը ճշգրտել է Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը և Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող հաշվետու տարվա համար՝ ներկայացնելով այլ գործառնական եկամուտը և այլ գործառնական ծախսերը, ելքերը գործառնական այլ ծախսերի գծով և մուտքերը այլ գործառնական եկամտի գծով առանձին, համախառն հիմունքով:

[2] Բանկը ճշգրտել է Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող հաշվետու տարվա համար՝ ներկայացնելով վաճառքի համար մատչելի ակտիվների ձեռքբերումները և այդ ակտիվներից մուտքերը համախառն հիմունքով և ներդրումային գործունեությունում, և հանելով վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով կուտակված, բայց ոչ ստացված տոկոսները ստացված տոկոսներից:

(դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ ներկայացված ՀՀ դրամով, կորացված է մինչև մոտակա հազար ՀՀ դրամ: 2015 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2014 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն են համապատասխանաբար 483.75 ՀՀ դրամ և 474.97 ՀՀ դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 528.69 ՀՀ դրամ և 577.47 ՀՀ դրամ 1 եվրոյի համար:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 19-ում` «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

(զ) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Բանկը կիրառել է հետևյալ վերանայված ՖՀՄՄ-ները և ՖՀՄՄԿ-ները, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2015 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՄ 19 «Սահմանված հատուցումների պլան. Աշխատակիցների ներդրումներ»

ՀՀՄՄ 19-ը պահանջում է, որ կազմակերպությունը հաշվի առնի աշխատակիցների և երրորդ անձանց ներդրումները սահմանված հատուցումների պլանը հաշվառելիս: Երբ ներդրումը կապված է ծառայության մատուցման հետ, այն պետք է վերաբերի տվյալ ժամանակահատվածին` որպես բացասական հատուցում: Այս փոփոխությունները հստակեցնում են, որ եթե ներդրման գումարը կախված չէ ծառայության տարիների քանակից, ապա կազմակերպությունը կարող է ծառայության ժամանակաշրջանի ընթացքում ներդրումը բաշխելու փոխարեն` այն օգտագործի ծառայության մատուցման ժամանակաշրջանի ծախսի կրճատման համար:

Այս փոփոխությունը չի վերաբերում Բանկին, քանի որ Բանկը չունի սահմանված հատուցումների պլան աշխատողների և երրորդ անձանց ներդրումների հետ կապված:

Տարեկան բարեփոխումներ` 2010-2012 շրջան

Այս բարեփոխումներն ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հուլիսի 1-ից հետո, և Բանկը առաջին անգամ է կիրառել այս փոփոխությունները տվյալ ֆինանսական հաշվետվություններում : Դրանք ներառում են`

ՖՀՄՄ 2 «Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ»

Այս բարեփոխումը կիրառվում է առաջընթաց կերպով և պարզաբանում է մի շարք հարցեր` կապված արդյունավետության և ծառայության պայմանների սահմանումների հետ, մասնավորապես`

- Կատարողականի պայմանը պետք է պարունակի ծառայության պայման,
- Կատարողականի թիրախին պետք է հասնել, մինչ գործընկերը ծառայություն է մատուցում,
- Կատարողականի թիրախը կարող է վերաբերել կազմակերպության կամ խմբի այլ կազմակերպության գործընթացներին կամ գործունեությանը,
- Կատարողականի պայմանը կարող է լինել շուկայական կամ ոչ շուկայական,
- Եթե գործընկերը, անկախ պատճառներից, իրավունքի առաջացման ժամանակահատվածում հրաժարվում է ծառայություն մատուցելուց, ծառայության պայմանը համարվում է չբավարարված:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(գ) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՄ 3 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ»

Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և պարզաբանում է, որ բոլոր պայմանական փոխհատուցումները, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումից առաջացող պարտավորություն (կամ ակտիվներ), պետք է հետագայում չափել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ անկախ այն հանգամանքից, արդյոք դրանք ՖՀՄՄ 9-ի (կամ ՀՀՄՄ 39-ի) շրջանակներում են գտնվում, թե՛ ոչ: Այս փոփոխությունը համապատասխանում է Բանկի ընթացիկ հաշվապահական քաղաքականությանը, և այսպիսով այն չի ազդում Բանկի հաշվապահական քաղաքականության վրա:

ՖՀՄՄ 13 «Կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր»՝ փոփոխություններ ՖՀՄՄ 13-ում

ՖՀՄՄ 13-ի փոփոխությունը «Եզրակացության հիմքեր» բաժնում պարզաբանում է, որ կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, առանց հաստատված տոկոսադրույքների, կարելի է չափել հաշիվ-ապրանքագրի գումարով, երբ գեղչման ազդեցությունը էական չէ: Այս փոփոխությունը համապատասխանում է Բանկի ընթացիկ հաշվապահական քաղաքականությանը, և այսպիսով այն չի ազդում Բանկի հաշվապահական քաղաքականության վրա:

ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ»

Փոփոխությունը կիրառվում է հետընթաց և պարզաբանում է, որ կառավարման ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունը (որը մատուցում է առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայություններ) հանդիսանում է կապակցված կողմ և, համապատասխանաբար, պետք է բացահայտվի կապակցված կողմերի բացահայտումներում: Բացի այդ, կազմակերպությունը, որն օգտվում է կառավարման ծառայությունների մատուցող կազմակերպության ծառայություններից, պետք է բացահայտի կառավարման ծառայությունների գծով ծախսերը: Այս փոփոխությունը չի վերաբերում Բանկին, քանի որ այն չի ստանում որևէ կառավարման ծառայություն այլ անձանցից:

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2011-2013 շրջան

Այս բարեփոխումներն ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հունիսի 1-ից հետո և ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի վրա: Դրանք ներառում են՝

ՖՀՄՄ 3 «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ»

Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և հստակեցնում է ՖՀՄՄ 3-ի կարգավորման շրջանակի բացառությունները.

- Բոլոր ձեռնարկատիրական միավորումները, այլ ոչ միայն համատեղ կազմակերպությունները, ՖՀՄՄ 3-ի շրջանակից դուրս են,
- Այս բացառությունը կիրառվում է միայն համատեղ ձեռնարկումների ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակներով հաշվապահական հաշվառման համար:

Բանկը չի հանդիսանում համատեղ ձեռնարկում, և հետևաբար այս փոփոխությունը կիրառելի չէ Բանկի համար:

ՖՀՄՄ 13 «Իրական արժեքի չափում»

Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և պարզաբանում է, որ ՖՀՄՄ 13-ում նշված պորտֆելի բացառությունը կարող է կիրառվել ոչ միայն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, այլ նաև ՖՀՄՄ 9-ի (կամ ՀՀՄՄ 39-ի, եթե կիրառելի է) շրջանակներում գտնվող այլ պայմանագրերի համար:

Բանկը չի կիրառում ՖՀՄՄ 13-ում նշված պորտֆելի բացառությունը:

ՀՀՄՄ 40 «Ներդրումային գույք»

ՀՀՄՄ 40 ստանդարտում օժանդակ ծառայությունների նկարագրությունը տարբերում է ներդրումային գույք և սեփականատիրոջ կողմից զբաղեցված գույք (այսինքն՝ հիմնական միջոց) հասկացությունները: Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց կերպով և պարզաբանում է, որ որոշելու համար թե արդյոք գործարքը ակտիվի գնում է, թե ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում, օգտագործվում է ՖՀՄՄ 3-ը, այլ ոչ թե ՀՀՄՄ 40 ստանդարտի օժանդակ ծառայությունների նկարագիրը: Նախկինում Բանկը հիմնվել է ՖՀՄՄ 3-ի, այլ ոչ ՀՀՄՄ 40-ի վրա, որպեսզի սահմանի արդյոք ձեռքբերումը ակտիվի թե բիզնեսի ձեռքբերում է, հետևաբար այս փոփոխությունը չի ազդում Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(գ) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

Արդյունավետ ՖՀՄՄ-ի նշանակությունը` ՖՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ

Փոփոխությունը «Եզրակացության հիմքեր» բաժնում պարզաբանում է, որ կազմակերպությունը կարող է ընտրել կիրառել ներկայիս ստանդարտը կամ նոր ստանդարտը, որը դեռևս պարտադիր չէ, բայց թույլ է տալիս վաղաժամ կիրառություն, այն պայմանով, որ ստանդարտներից ցանկացածը կիրառվում է հետևողականորեն կազմակերպության առաջին` ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների մեջ ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների ընթացքում: ՖՀՄՄ 1-ի այս փոփոխությունն ազդեցություն չունի Բանկի վրա, քանի որ Բանկը հանդիսանում է ՖՀՄՄ-ի ընթացիկ կիրառող:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (գ) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները վերահաշվարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի` գործարքների կատարման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերահաշվարկի արդյունքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ որակված դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները` ներառյալ պարտադիր պահուստները, և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(/) Դասակարգում

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքը, իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն, որը՝

- ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ, կամ
- ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված է որպես արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ կազմակերպության կողմից նախատեսվել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները կարող է նախատեսել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ▶ ակտիվների կամ պարտավորությունների ներքին կառավարումը, գնահատումը և ներկայացումը իրականացվում է իրական արժեքի հիմունքով,
- ▶ այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար, կամ
- ▶ ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերադասակարգվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը:

Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք Բանկը.

- մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- կարող է չփոխհատուցել ըստ էության ողջ իր սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան վարկային ռիսկի վատթարացումը:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ նրանց՝

- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կամ
- որոնց Բանկը դասակարգում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք բավարարում են վարկերի կամ դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Ճանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք Բանկը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի ցանկացած մարումներ, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման գումարի միջև ցանկացած տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ հանած ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման ցանկացած նվազեցում: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական, կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգմամբ: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ համապատասխան հիմունքով, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով, կամ երբ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկի՝ շուկայական և վարկային ռիսկին ենթակա ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների պորտֆելները կառավարվում են շուկայական կամ վարկային ռիսկի գուտ ենթարկվածության սկզբունքով և չափվում են՝ հիմք ընդունելով գուտ երկար դիրքի վաճառքի գինը (կամ այն գինը, որը կվճարվեր գուտ կարճ դիրքը փոխանցելու դիմաց): Պորտֆելի մակարդակով կատարվող այս ճշգրտումները բաշխվում են առանձին ակտիվների և պարտավորությունների միջև՝ պորտֆելի յուրաքանչյուր առանձին գործիքի համապատասխան ռիսկերի ճշգրտման հիման վրա:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետզման և հակադարձ հետզման պայմանագրեր

Հետզման պայմանագրերով (ռեպո) վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի նկատմամբ պարտավորությունը ներառվում է հետզման գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետզման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզման պայմանագրերով (հակադարձ ռեպո) ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտարժույթների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(xi) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(xii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավումներ 5-ից 10 տարի
- համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր 1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք 3-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 7 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման գծով ծախսումներ: Ամորտիզացիան ճանաչվում է որպես ծախս շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները կամ ակտիվներից և պարտավորություններից բաղկացած օտարման ենթակա խմբերը, որոնց վերականգնումն ակնկալվում է հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ՝ շարունակական օգտագործման միջոցով, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ: Անմիջապես նախքան որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումը, ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերի բաղադրիչները վերաչափվում են Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերը չափվում են հետևյալ արժեքներից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ե) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը կարող է արժեզրկված լինել: Նման վկայության առկայության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է որևէ հայտանիշ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման մասին, որը հանդիսանում է սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը: Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեքում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ:

(xiii) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ չկա, ապա Բանկը ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է օբյեկտիվ հայտանիշ, որ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորուստ է տեղի ունեցել, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն, ներառյալ սպասվող դրամական հոսքերը երաշխիքներից և գրավներից, զեղչված վարկի նախնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառու ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ե) Արժեզրկում (շարունակություն)

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(xiv) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ դրանց արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ հայտանիշ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների՝ ներկա շուկայական տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(xv) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(xvi) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ նվազեցված վաճառքի ծախսերով, ու օգտագործման արժեքից առավելագույնի տարբերություն: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինե՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման՝ մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը, և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել սահմանված վճարումներ, փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հանած գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով ցանկացած կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորություններ, որոնք Բանկը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին փորձ, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(xvii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ (շարունակություն)

(xviii) Բաժնետիրական կապիտալի հետզնում

Երբ որպես կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված հատուցման գումարը, ներառյալ ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, ճանաչվում է որպես կապիտալի նվազում:

(xvii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գուղվիլ, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(լ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես զեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չմարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ: Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձատու

Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը վարձակալության գույք ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է գույք չմարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի ժամանակ ռիսկերը և հատույցները արդյունավետորեն պահվում են վարձակալի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են ծախսեր հավասարաչափ մասհանումների միջոցով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ընդգրկվում այլ գործառնական ծախսերի մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված զեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014 թ. հունիսին ՀՀՄՄԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքներին վերաբերող նախագծի բոլոր փուլերն ու փոխարինում է ՀՀՄՄ 39-ին՝ «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում», և ՖՀՄՄ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակներին: Ստանդարտը ներկայացնում է դասակարգման, չափման, արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ:

ՖՀՄՄ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառման հնարավորությամբ: Հետընթաց կիրառումը պարտադիր է, բայց համեմատական տեղեկատվությունը պարտադիր չէ: ՖՀՄՄ 9-ի ավելի վաղ տարբերակների (2009, 2010 և 2013) կիրառումը թույլատրելի է, եթե սկզբնական կիրառման ամսաթիվը 2015թ. փետրվարի 1-ից շուտ է: Բանկը կանխատեսում է, որ ՖՀՄՄ 9-ի արժեզրկման պահանջները նշանակալի ազդեցություն կունենան իր կապիտալի վրա, սակայն այդ ազդեցության չափը որոշելու համար անհրաժեշտ է կատարել ավելի մանրամասն վերլուծություն, որը հաշվի կառնի ամբողջ ինվեստիցիան և օգտակար տեղեկատվությունը՝ ներառյալ հեռանկարային տարրեր:

ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումն ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա, սակայն ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման վրա:

ՖՀՄՄ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթ»

ՖՀՄՄ 15-ը հրապարակվել է 2014 թվականի մայիսին և հաստատում է նոր, հինգ քայլ պարունակող մոդել, որն օգտագործվելու է հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի հաշվառման համար: Այն եկամուտը, որն առաջացել է վարձակալության պայմանագրերից՝ ՀՀՄՄ 17 «Վարձակալություն» ստանդարտի շրջանակում, ապահովագրական պայմանագրերից՝ ՖՀՄՄ 4 «Ապահովագրական պայմանագրեր» ստանդարտի շրջանակում և ֆինանսական գործիքներից և այլ պայմանագրային իրավունքներից և պարտավորություններից՝ ՀՀՄՄ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. չափումը և ճանաչումը» ստանդարտի շրջանակում (կամ ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի շրջանակում՝ ավելի վաղ ընդունման դեպքում), ՖՀՄՄ 15-ի շրջանակից դուրս է և չափվում է համապատասխան ստանդարտների համաձայն:

Համաձայն ՖՀՄՄ 15-ի հասույթը ճանաչվում է հաճախորդին տրամադրված ապրանքների և ծառայությունների դիմաց ակնկալվող փոխհատուցման գումարի չափով: ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքները ապահովում են հասույթի չափման և ճանաչման ավելի կառուցվածքային մոտեցում:

Հասույթի վերաբերյալ նոր ստանդարտը կիրառելի է բոլոր կազմակերպությունների համար և կփոխարինի հասույթի ճանաչման ՖՀՄՄ-ի բոլոր ընթացիկ պահանջներին: Պահանջվում է ամբողջական կամ մասնակի հետընթաց կիրառում 2018թ. -ի հունվարի 1-ից սկսած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար (թույլատրվում է նաև վաղաժամ կիրառում): Բանկը ներկայումս գնահատում է ՖՀՄՄ 15-ի ազդեցությունը և պլանավորում է կիրառել նոր ստանդարտը պահանջվող ամսաթվից սկսած:

ՖՀՄՄ 16 «Վարձակալություն»

2016 թ. -ի հունվարին ՀՀՄՄԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՄ 16-ը («Վարձակալություն»), որն ուժի մեջ է մտնում 2019թ. -ից սկսած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՄ 16 –ի շրջանակում առաջարկված վարձակալության հաշվառումը վարձակալի տեսանկյունից մեծամասամբ նման են այն մոտեցումներին, որոնք ներկայումս կիրառվում են ՀՀՄՄ 17-ի շրջանակներում: Վարձակալները հաշվապահական հաշվեկշռում համապատասխանաբար կճանաչեն ակտիվի «օգտագործման իրավունքը» և համապատասխան ֆինանսական պարտավորությունը: Ակտիվը կամորտիզացվի վարձակալության ընթացքում, և ֆինանսական պարտավորությունը կչափվի ամորտիզացված արժեքով: Վարձատուների կողմից հաշվառումը հիմնական մասով մնում է նույնը, ինչը ՀՀՄՄ 17 ստանդարտում: Ներկայումս Բանկը գնահատում է ՖՀՄՄ 16-ի ազդեցությունը իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտների փոփոխություններ` «Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունված մեթոդների պարզաբանում»

Փոփոխությունները հստակեցնում են ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի այն սկզբունքը, որ հասույթն արտացոլում է գործունեության (որի մի մասն է հանդիսանում օգտագործվող ակտիվը) ընթացքում ձևավորված, այլ ոչ թե ակտիվի օգտագործման ընթացքում սպառվող տնտեսական օգուտները: Արդյունքում` առաջացած հասույթի հարաբերությունը ակնկալվող ընդհանուր հասույթին չի կարող օգտագործվել հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի համար և եզակի դեպքերում կարող է օգտագործվել ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի համար: Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Բանկի վրա, քանի որ Բանկը ոչ նյութական ակտիվների նկատմամբ չի կիրառում հասույթի վրա հիմնված մաշվածության հաշվարկի մոտեցումը:

ՀՀՄՍ 27 ստանդարտի փոփոխություններ` «Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում»

Փոփոխությունները թույլ կտան, որպեսզի կազմակերպությունները դուստր կազմակերպություններում, համատեղ ձեռնարկություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումները առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառեն բաժնեմասնակցության մեթոդով (equity method): Այն կազմակերպությունները, որոնք արդեն կիրառում են ՖՀՄՍ և պատրաստվում են ընդունել բաժնեմասնակցային մեթոդը, պետք է կիրառեն այն հետընթաց կերպով: Այն կազմակերպությունները, որոնք առաջին անգամ են կիրառում ՖՀՄՍ և որոշում են կիրառել բաժնեմասնակցային մեթոդը, պետք է այն կիրառեն ՖՀՄՍ-ի անցման օրվանից ի վեր: Այս փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2016թ. հունվարի 1-ից, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրվում է: Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան բարեփոխումներ` 2012-2014 շրջան

Այս բարեփոխումներն ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ից հետո և ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի վրա: Դրանք ներառում են`

ՖՀՄՍ 5 «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն»` օտարման մեթոդների փոփոխություններ

Ակտիվները (կամ օտարման խմբերը) ընդհանուր առմամբ օտարվում են կա՛մ վաճառքի, կա՛մ սեփականատերերի միջև բաշխման միջոցով: ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ նշված օտարման մեթոդներից մեկը մյուսով փոխարինելը չի նշանակի օտարման նոր պլան, այլ այն կհանդիսանա սկզբնական ծրագրի շարունակություն: Հետևաբար ՖՀՄՍ 5-ի պահանջների կիրառման ընդհատում չի լինի: Փոփոխությունը նաև պարզաբանում է, որ օտարման մեթոդի փոփոխությունը չի հանգեցնի դասակարգման ամսաթվի փոփոխությանը:

Փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է:

ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ»` Ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի բացահայտումներ

ՖՀՄՍ 7 պահանջում է կազմակերպությունից տրամադրել բացահայտումներ ցանկացած փոխանցված և ամբողջովին ապաճանաչված ակտիվի նկատմամբ շարունակական ներգրավվածության մասին: Խորհրդին հարցրել են, թե արդյոք ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը բավարարում են շարունակական ներգրավվածության նպատակով կիրառվող այս բացահայտման պահանջներին: Փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը, որը ներառում է միջնորդավճար, կարող է հաստատել ֆինանսական ակտիվի մեջ շարունակական ներգրավվածություն: Կազմակերպությունը պետք է գնահատի միջնորդավճարի բնույթը և ճշտի շարունակական ներգրավվածության համար անհրաժեշտ բացահայտումների համապատասխանությունը ՖՀՄՍ 7.Բ30 և ՖՀՄՍ 7.42Գ կետերում ներկայացված ցուցումներին: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի այնպես, որ շարունակական ներգրավվածություն կազմող ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի գնահատումը կատարվի հետընթաց: Սակայն, պահանջվող բացահայտումները չպետք է կատարվեն ավելի վաղ ժամանակահատվածներում, քան այն տարեկան ժամանակաշրջանը, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխություններ:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն (շարունակություն)

(ծ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՄ 7 «Ֆինանսական գործիքներ»։ Միջանկյալ հաշվետվությունների համար հաշվանցման բացահայտումների կիրառելիությունը

2011թ. դեկտեմբերին ՖՀՄՄ 7-ում կատարվել են փոփոխություններ, որպեսզի ավելացվի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման ուղեցույց: ՖՀՄՄ 7-ի փոփոխությունների կիրառման ամսաթվի դրությամբ նշվում է, որ կազմակերպությունը պետք է կիրառի նշված փոփոխությունները տարեկան հաշվետվությունների և նրանց միջանկյալ հաշվետվությունների համար 2013 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: ՀՀՄՄ 34-ը «Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ», չի անդրադարձնում բացահայտման այս պահանջին, և պարզ չէ՝ հարկավոր են արդյոք բացահայտումները համառոտ միջանկյալ հաշվետվությունների համար:

Փոփոխությունը դուրս է մղում «այդ հաշվետու ժամանակաշրջանների միջանկյալ ժամանակաշրջանների ընթացքում» արտահայտությունը՝ պարզաբանելով, որ ՖՀՄՄ 7-ի բացահայտումները պարտադիր չեն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է:

ՀՀՄՄ 19 «Աշխատակիցների հատուցումներ» Տարածաշրջանային շուկայի խնդիրը գեղջման դրույքի վերաբերյալ

ՀՀՄՄ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձրորակ կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայի խորությունը գնահատվում է այն արժույթի հիման վրա, որով պարտավորությունը արտահայտված է, այլ ոչ տվյալ երկրի արժույթի հիման վրա: Այն դեպքերում, երբ բարձրորակ կորպորատիվ պարտատոմսերի համար մասնագիտացված շուկա գոյություն չունի, օգտագործվում են պետական պարտատոմսերի դրույքները:

Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի 2016թ. հունվարի 1-ից սկսած հաշվետու տարիների համար, սակայն վաղ կիրառումը թույլատրելի է:

ՀՀՄՄ 34 «Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություն»։ Տեղեկատվության բացահայտումը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում

Փոփոխությունը նշում է, որ պահանջված միջանկյալ բացահայտումները պետք է կամ լինեն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում կամ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է հղում պարունակեն ավելի ընդհանուր ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող այն փաստաթղթին, որտեղ դրանք կատարվել են (ղեկավարության մեկնաբանություններ կամ ռիսկերի հաշվետվություն): Խորհուրդը նշել է, որ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվության այլ բաղկացուցիչներում ներկայացված տեղեկատվությունը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն ժամանակ և միևնույն պայմաններով, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները: Եթե ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները այլ տեղեկատվությանը նմանօրինակ հասանելիություն չունենան, միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները կլինեն ոչ ամբողջական: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	30,848,124	23,363,086
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,536,660	1,182,273
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	940,327	764,705
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	818,643	923,406
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	518,646	707,560
Հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	349,573	282,580
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	270,333	108,342
Այլ	137,962	35,288
	35,420,268	27,367,240
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	312,978	344,753
	35,733,246	27,711,993
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,822,786	7,669,949
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	6,758,802	4,099,492
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	2,122,277	259,924
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	648,020	657,971
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	581,942	359,250
Այլ	45,433	40,147
	20,979,260	13,086,733
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,753,986	14,625,260

5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,094,801	1,026,049
Կանխիկացման և հաշիվների սպասարկման ծառայություններ	406,670	415,636
Դրամական փոխանցումներ	402,872	406,384
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	357,862	276,437
Բրոկերային ծառայություններ	207,388	119,727
Հաշվարկային գործառնություններ	41,521	25,109
Այլ	38,776	37,422
	2,549,890	2,306,764

6. Միջնորդավճարների գծով ծախս

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	289,040	234,327
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	86,114	92,936
Դրամական փոխանցումներ	78,794	65,131
Այլ	33,053	39,249
	487,001	431,643

7. Զուտ վնասս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ վնասը՝ 1,632,803 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014 թ.՝ 4,592,239 հազար ՀՀ դրամ գումարով) ներառում է արտարժույթի և տոկոսադրույքի գծով ածանցյալ գործիքների վերագնահատում, որոնք օգտագործվում են բաց արժույթային և տոկոսադրույքների դիրքերը տնտեսապես հեջավորելու համար:

8. Արտարժուրային գործառնություններից զուտ օգուտ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Սփոթ գործարքներից զուտ օգուտ	2,465,955	2,344,808
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից զուտ օգուտ	1,828,278	5,251,722
	4,294,233	7,596,530

9. Այլ գործառնական եկամուտ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Տույժերի և տուգանքների գծով եկամուտ	2,709,524	1,298,535
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից զուտ եկամուտ	2,402	587
Այլ եկամուտ	177,147	76,085
	2,889,073	1,375,207

10. Այլ գործառնական ծախսեր

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	289,747	260,917
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	229,334	184,121
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	219,278	201,053
Մոնիթորինգի ծառայություններ	210,682	42,503
Արժեթղթային և բրոքերային գործունեություն	127,737	99,025
Ինկասացիա	50,920	53,825
Տույժերի և տուգանքների գծով ծախսեր	1,022	40,870
Այլ ծախսեր	153,262	121,886
	1,281,982	1,004,200

11. Արժեզրկումից կորուստներ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,413,869	1,650,911
Այլ արժեզրկումներ	1,741,645	80,412
	6,155,514	1,731,323

Այլ արժեզրկումները ներառում են ակրեդիտիվների, ֆինանսական վարձակալության, ֆակտորինգի և այլ ակտիվների գծով արժեզրկումները:

12. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	885,110	821,362
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	753,211	760,473
Գովազդ և մարքեթինգ	426,588	581,983
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	211,247	196,411
Բարեգործություն և հովանավորություն	138,614	136,173
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	92,922	94,608
Ուսուցում և կրթություն	26,823	88,456
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսերի վճարներ	85,183	75,380
Անվտանգության ծառայություն	67,075	58,733
Գործուղման ծախսեր	64,092	47,817
Մասնագիտական ծառայություններ	62,666	77,505
Հարկեր (բացառությամբ աշխատավարձին վերաբերող հարկերի և շահութահարկի)	41,624	28,734
Գրասենյակային ծախսեր	27,905	22,816
Ապահովագրություն	26,092	20,486
Ներկայացուցչական ծախսեր	24,497	24,761
Այլ	233,395	248,523
	3,167,044	3,284,221

13. Շահութահարկի գծով ծախս

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ հարկային ծախս	556,429	2,048,603
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ` ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	651,607	(171,568)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	1,208,036	1,877,035

2015թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2014թ-ին` 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձայնեցում

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	%	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>	%
Շահույթ մինչև հարկումը	6,023,138		9,025,905	
Շահութահարկ` կիրառելի հարկային դրույքով	1,204,628	20%	1,805,181	20%
Նախորդ տարիների շահութահարկի գումարի ճշգրտում	-		33,024	
Զուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից և զուտ վնաս իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից (չհարկվող մաս)	23,338		14,308	
(Զհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր	(19,930)		24,522	
	1,208,036		1,877,035	

13. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2015թ. -ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2014թ.՝ գուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ):

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2015թ. և 2014թ. ընթացքում:

<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</i>	<i>Այլ</i>	<i>Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31</i>
			<i>համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված</i>	
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	32,265	(11,571)	–	20,694
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	33,079	–	29,746	62,825
Այլ ստացվելիք գումարների պահուստներ և այլ պահուստներ	(110,262)	176,008	–	65,746
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(237,650)	(772,801)	–	(1,010,351)
Հիմնական միջոցներ	60,865	(46,486)	–	14,379
Այլ ակտիվներ	13,104	–	–	13,104
Այլ պարտավորություններ	351,216	3,143	–	354,359
	142,617	(651,607)	29,746	(479,244)

<i>2014 հազ. դրամ</i>	<i>Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</i>	<i>Այլ</i>	<i>Մնացորդն առ 2014թ. դեկտեմբերի 31</i>
			<i>համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված</i>	
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	46,263	(13,998)	–	32,265
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(104,380)	–	137,459	33,079
Այլ ստացվելիք գումարների պահուստներ և այլ պահուստներ	(137,466)	27,204	–	(110,262)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(205,556)	(32,094)	–	(237,650)
Հիմնական միջոցներ	41,148	19,717	–	60,865
Այլ ակտիվներ	13,107	(3)	–	13,104
Այլ պարտավորություններ	180,474	170,742	–	351,216
	(166,410)	171,568	137,459	142,617

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Կանխիկ միջոցներ	15,843,126	9,566,767
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	105,555,056	50,575,892
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ԱԱ- -ից ԱԱ+ վարկանիշով	13,047	2,883
- Ա- -ից Ա+ վարկանիշով	14,319,969	6,742,373
- ԲԲ- -ից ԲԲԲ+ վարկանիշով	6,913,069	1,148,984
- վարկանիշ չունեցող	69,050	78,777
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	21,315,135	7,973,017
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	142,713,317	68,115,676

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 20%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն երկշաբաթյա գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում նոստրո հաշիվների մեջ ներառված է պարտադիր պահուստի գումարը՝ 1,590,831 հազար ՀՀ դրամ ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար (2014 թ.՝ 852,538 հազար ՀՀ դրամ) և 53,680,958 հազար ՀՀ դրամ արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2014 թ.՝ 43,153,758 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկերի վերոնշյալ վարկանիշները նշված են ըստ Fitch rating agency-ի վարկանշման:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ այլ բանկում դրամական միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է կապիտալի 10%-ը (2014թ.՝ ոչ մի): Այդ մնացորդի համախառն արժեքը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 7,672,871 հազար ՀՀ դրամ:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում Բանկի մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%:

15. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ		
Բանկի կողմից պահվող		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Արտարժույթի սվոպեր	465,303	-
	465,303	-
Պարտավորություններ		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Տոկոսադրույքի սվոպեր	103,468	161,325
Արտարժույթի սվոպեր	476,658	512,245
Այլ պայմանագրեր	2,434	162
	582,560	673,732

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները իրենցից ներկայացնում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական գործիքներ:

Տոկոսադրույքի սվոպեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի գումարները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ներառյալ իրական արժեքը և անվանական գումարը: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ գործող փոխարժեքներով: Այս՝ դեռևս չմարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապատասխանաբար շահույթում կամ վնասում:

15. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

	<i>Իրական արժեք</i>		<i>Անվանական գումար</i>	
	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
ԱՄՆ դոլարով ֆիքսված տոկոսադրույքի վճարում, ԱՄՆ դոլարով լողացող տոկոսադրույքի ստացում	(103,468)	(161,325)	10,224,716	13,817,309

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տոկոսադրույքի սվոպի երեք պայմանագիր՝ յուրաքանչյուրը 15,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով: Այս պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը վճարում է 2.1350%, 1.3125% և 0.9450% ֆիքսված տոկոսադրույքներ և ստանում է 6 ամիս USD-LIBOR-BBA (Բրիտանիայի Բանկիրների ասոցիացիա) լողացող տոկոսադրույքներ՝ համապատասխանաբար յուրաքանչյուր պայմանագրի համար: Տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի մարման ժամկետը լրանում է 2018թ-ին:

Արտարժույթի սվոպեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի արտարժույթի սվոպի 14 (2014թ.՝ 5) պայմանագրեր 4 (2014թ.՝ 4) գործընկերների հետ ՀՀ դրամ և ԱՄՆ դոլար արժույթներով: Այս պայմանագրերի անվանական գումարը ՀՀ դրամով արտահայտված կազմում է 56,388,061 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 12,718,988 հազար ՀՀ դրամ):

16. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Բանկի կողմից պահվող Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	704,171	268,753
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	3,190,731	-
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Միջազգային ֆինանսական հաստատություններ	818,813	104,832
Այլ	142,879	38,738
Բաժնային ներդրումներ		
- Չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր	106,458	106,458
	4,963,052	518,781
ՎԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,315,549	3,578,952
ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	-	3,317,063
Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների արժեթղթեր	-	196,768
	5,315,549	7,092,783

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

<i>Անվանումը</i>	<i>Գրանցման երկիրը</i>	<i>Հիմնական գործունեությունը</i>	<i>Վերահսկվող %</i>		<i>2015</i>	<i>2014</i>
			<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.76%	3.76%	36,429	36,429
Արցախի Բանկ ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	1.06%	1.06%	69,250	69,250
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	փոխանցումներ	0.00%	0.00%	779	779
					106,458	106,458

16. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ (շարունակություն)

(ա) Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չզննվող բաժնային արժեթղթերը: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի հետ կապված անորոշությամբ:

(բ) Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերադասակարգումներ

2015 և 2014 թթ.-ի ընթացքում Բանկը վաճառքի համար մատչելի որոշ ակտիվներ, որոնք վերադասակարգման ամսաթվի դրությամբ, Բանկը մտադրված էր և հնարավորություն ուներ պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, վերադասակարգել են մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների: Վերադասակարգված ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ՀՀ պետական արժեթղթեր և միջազգային ֆինանսական հաստատությունների արժեթղթեր:

Վերադասակարգումները կատարվել են 2015 և 2014 թթ.-ի ընթացքում վերադասակարգման ամսաթվին գործող իրական արժեքով: Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս վերադասակարգման ամսաթվի դրությամբ վերադասակարգված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքները և դրանց ամորտիզացված արժեքը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2015 հազ. դրամ	Վերադասակարգ- ման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքը	Ամորտիզացված արժեքը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	828,262	809,699
	828,262	809,699

2015թ.-ի ընթացքում վերադասակարգված ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետները հետևյալն են`

	հազ. դրամ
1 տարուց պակաս	14,142
1-5 տարի	350,712
5 տարուց ավել	463,408
	828,262

2014 հազ. դրամ	Վերադասակարգ- ման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքը	Ամորտիզացված արժեքը 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	2,262,610	2,208,417
Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների պարտատոմսեր	203,212	200,329
	2,465,822	2,408,746

16. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ (շարունակություն)

(բ) Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերադասակարգումներ (շարունակություն)

2014թ.-ի ընթացքում վերադասակարգված ֆինանսական ակտիվների մարման ժամկետները հետևյալն են՝

	<i>հազ. դրամ</i>
1 տարուց պակաս	1,068,565
1-5 տարի	1,397,257
	2,465,822

Վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերի արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում էին 7.7%-ից մինչև 15.2% սահմաններում և վերադասակարգված մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումային արժեթղթերի նոր արդյունավետ տոկոսադրույքները տատանվում են 8.6%-ից մինչև 14.3% սահմաններում:

Բանկը 2015թ.-ի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում վերադասակարգված ակտիվների իրական արժեքների գծով ճանաչել է վնաս 8,837 հազար ՀՀ դրամի չափով (2014 թ.՝ 99,240 հազար ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական ակտիվները չվերադասակարգելու դեպքում իրական արժեքի գծով վնասը, որը կճանաչվեր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, կկազմեր 52,908 հազար ՀՀ դրամ (2014 թ.՝ 75,693 հազար ՀՀ դրամ):

17. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների իրականացման գծով դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	1,020,000	820,000
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերի հետ		
Հայկական բանկեր	6,939,025	-
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	162,258	295,220
Օտարերկրյա այլ բանկեր	51,392	42,633
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	7,152,675	337,853
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,172,675	1,157,853

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկերի և այլ օտարերկրյա բանկերի հետ վարկերի և ավանդների մեջ ներառված 167,068 հազար ՀՀ դրամ (2014 թ.՝ 322,827 հազար ՀՀ դրամ) գումարն իրենից ներկայացնում է ակրեդիտիվների, երաշխիքների և վարկային քարտերի դիմաց գրավադրված ավանդներ:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2014 թ.՝ ոչ մի բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը:

18. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Փոքր և միջին հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	5,980,477	1,526,358
	5,980,477	1,526,358

18. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

Գրավ

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին կառավարության և ոչ պետական արժեթղթեր 6,332,266 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2014 թ.՝ 1,590,527 հազար ՀՀ դրամ):

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված 1,217,526 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով ակտիվները վերագրավադրվել են հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների դիմաց 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Կորպորատիվ վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	216,842,942	179,788,620
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	54,039,424	58,195,133
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	270,882,366	237,983,753
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	17,390,325	17,277,164
Վարկային քարտեր	14,694,121	16,367,111
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	2,904,684	4,094,804
Սպառողական վարկեր	2,596,287	3,046,377
Անհատներին տրվող բիզնես վարկեր	2,386,816	2,495,719
Այլ	-	278,684
Ընդամենը սպառողական վարկեր	39,972,233	43,559,859
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	310,854,599	281,543,612
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,240,883)	(2,734,663)
Հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	305,613,716	278,808,949

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					
	<i>Բարձր վարկանիշ 2015</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2015</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2015</i>	<i>ժամկետանց, Անհատապես</i>		<i>Ընդամենը 2015</i>
				<i>բայց չարժեզրկված 2015</i>	<i>արժեզրկված 2015</i>	

հազ. դրամ						
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	45,608,470	203,002,923	-	12,450,923	4,912,877	265,975,193

	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					
	<i>Բարձր վարկանիշ 2014</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2014</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2014</i>	<i>ժամկետանց, Անհատակա-</i>		<i>Ընդամենը 2014</i>
				<i>բայց չարժեզրկված 2014</i>	<i>արժեզրկված 2014</i>	

հազ. դրամ						
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	32,826,034	196,085,992	-	5,163,171	1,684,533	235,759,730

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

2015թ. -ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կորպորատիվ վարկերը ներառում են 27,736,978 հազար ՀՀ դրամի չափով կապակցված կողմին տրամադրված վարկ, որն ապահովված է 28,081,049 հազար ՀՀ դրամի չափով ավանդով:

Ստորև ներկայացված է 2015թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների:

	<i>Կորպորատիվ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	2,224,023	510,640	2,734,663
Զուտ ծախս	4,195,925	217,944	4,413,869
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	806,847	197,689	1,004,536
Դուրսգրումներ	(2,158,436)	(592,563)	(2,750,999)
Վարկերի օտարում	(161,186)	–	(161,186)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	4,907,173	333,710	5,240,883

Ստորև ներկայացված է 2014թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների:

	<i>Կորպորատիվ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Ընդամենը հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	1,178,551	207,959	1,386,510
Զուտ ծախս	1,140,671	510,240	1,650,911
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	94,574	405,891	500,465
Դուրսգրումներ	(189,773)	(613,450)	(803,223)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	2,224,023	510,640	2,734,663

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	201,993,352	1,636,040	200,357,312	0.81%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,035,029	40,350	3,994,679	1.00%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	206,028,381	1,676,390	204,351,991	0.81%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր				
-91-180 օր ժամկետանց	1,150,296	11,503	1,138,793	1.00%
-181-270 օր ժամկետանց	108,646	1,086	107,560	1.00%
-270 օրից ավել ժամկետանց	3,963,596	39,636	3,923,960	1.00%
Արժեզրկված վարկեր`				
- 181-270 օր ժամկետանց	1,428,738	439,599	989,139	30.77%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	4,163,285	1,464,683	2,698,602	35.18%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	10,814,561	1,956,507	8,858,054	18.09%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	216,842,942	3,632,897	213,210,045	1.68%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	48,692,336	438,255	48,254,081	0.90%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	632,931	5,696	627,235	0.90%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,605,672	14,451	1,591,221	0.90%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	50,930,939	458,402	50,472,537	0.90%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր`				
- 91-180 օր ժամկետանց	885,654	7,971	877,683	0.90%
- 181-270 օր ժամկետանց	14,472	130	14,342	0.90%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	177,043	1,593	175,450	0.90%
Արժեզրկված վարկեր`				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	210,191	119,388	90,803	56.80%
- 31-90 օր ժամկետանց	103,421	68,671	34,750	66.40%
- 91-180 օր ժամկետանց	500,011	237,226	262,785	47.44%
- 181-270 օր ժամկետանց	152,770	65,697	87,073	43.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	1,064,923	315,198	749,725	29.60%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	3,108,485	815,874	2,292,611	26.25%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	54,039,424	1,274,276	52,765,148	2.36%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	270,882,366	4,907,173	265,975,193	1.81%
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	16,914,866	33,830	16,881,036	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	110,517	4,432	106,085	4.01%
- 31-90 օր ժամկետանց	50,502	2,025	48,477	4.01%
- 91-180 օր ժամկետանց	257,282	43,490	213,792	16.90%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	57,158	10,721	46,437	18.76%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	17,390,325	94,498	17,295,827	0.54%

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	13,187,072	27,246	13,159,826	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	144,801	23,569	121,232	16.28%
- 31-90 օր ժամկետանց	51,646	12,068	39,578	23.37%
- 91-180 օր ժամկետանց	81,472	23,595	57,877	28.96%
- 181-270 օր ժամկետանց	78,719	30,460	48,259	38.69%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	1,150,411	50,760	1,099,651	4.41%
	14,694,121	167,698	14,526,423	1.14%
Ընդամենը վարկային քարտեր Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,051,135	34,869	2,016,266	1.70%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	328,989	5,593	323,396	1.70%
- 31-90 օր ժամկետանց	2,233	38	2,195	1.70%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	4,459	766	3,693	17.18%
	2,386,816	41,266	2,345,550	1.73%
Ավտոմեքենայի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,810,826	5,622	2,805,204	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	48,962	98	48,864	0.20%
- 31-90 օր ժամկետանց	19,271	87	19,184	0.45%
- 91-180 օր ժամկետանց	16,470	3,129	13,341	19.00%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,155	18	9,137	0.20%
	2,904,684	8,954	2,895,730	0.31%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,467,911	4,936	2,462,975	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,071	416	9,655	4.13%
- 31-90 օր ժամկետանց	17,313	1,877	15,436	10.84%
- 91-180 օր ժամկետանց	91,949	12,141	79,808	13.20%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,043	1,924	7,119	21.28%
	2,596,287	21,294	2,574,993	0.82%
Ընդամենը սպառողական վարկեր				
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	39,972,233	333,710	39,638,523	0.83%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	310,854,599	5,240,883	305,613,716	1.69%

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի 270 օրից ավել ժամկետանց վարկային քարտերի գումարը կազմված է արժեզրկման առանձին հայտանիշներով երկու վարկերից, որոնց պահուստը գնահատվել է անհատապես:

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	173,503,081	347,006	173,156,075	0.2%
- 30-90 օր ժամկետանց	600,387	1,201	599,186	0.2%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	174,103,468	348,207	173,755,261	0.20%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր				
-270 օրից ավել ժամկետանց	3,255,951	6,512	3,249,439	0.2%
Արժեզրկված վարկեր`				
- 181-270 օր ժամկետանց	191,645	20,805	170,840	10.9%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	2,237,556	1,213,973	1,023,583	54.3%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	5,685,152	1,241,290	4,443,862	21.83%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	179,788,620	1,589,497	178,199,123	0.9%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	56,319,236	563,286	55,755,950	1.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	366,668	3,667	363,001	1.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	793,744	7,937	785,807	1.0%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	57,479,648	574,890	56,904,758	1.00%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր`				
- 91-180 օր ժամկետանց	144,301	1,443	142,858	1.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	23,112	231	22,881	1.0%
Արժեզրկված վարկեր`				
- 31-90 օր ժամկետանց	46,879	4,918	41,961	10.5%
- 91-180 օր ժամկետանց	87,072	9,604	77,468	11.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	414,121	43,440	370,681	10.5%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	715,485	59,636	655,849	8.3%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	58,195,133	634,526	57,560,607	1.1%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	237,983,753	2,224,023	235,759,730	0.9%
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	17,016,614	340,332	16,676,282	2.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	127,398	2,548	124,850	2.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	7,897	158	7,739	2.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	59,768	1,816	57,952	3.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	65,487	1,310	64,177	2.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	17,277,164	346,164	16,931,000	2.0%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	16,075,061	32,150	16,042,911	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	60,980	12,259	48,721	20.1%
- 31-90 օր ժամկետանց	130,120	67,162	62,958	51.6%
- 91-180 օր ժամկետանց	14,868	10,113	4,755	68.0%

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
- 181-270 օր ժամկետանց	86,082	20,246	65,836	23.5%
Ընդամենը վարկային քարտեր	16,367,111	141,930	16,225,181	0.9%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,495,719	4,991	2,490,728	0.2%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	2,495,719	4,991	2,490,728	0.2%
Ավտոմեքենայի վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,074,131	8,148	4,065,983	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13,306	27	13,279	0.2%
- 31-90 օր ժամկետանց	3,615	7	3,608	0.2%
- 181-270 օր ժամկետանց	3,752	8	3,744	0.2%
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	4,094,804	8,190	4,086,614	0.2%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,015,983	6,032	3,009,951	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,010	109	2,901	3.6%
- 31-90 օր ժամկետանց	9,922	2,631	7,291	26.5%
- 91-180 օր ժամկետանց	17,462	35	17,427	0.2%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	3,046,377	8,807	3,037,570	0.3%
Սպառողական այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	276,371	553	275,818	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,816	4	1,812	0.2%
- 31-90 օր ժամկետանց	497	1	496	0.2%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	278,684	558	278,126	0.2%
Ընդամենը մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	43,559,859	510,640	43,049,219	1.2%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	281,543,612	2,734,663	278,808,949	1.0%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները

(i) Կորպորատիվ վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ:

Կորպորատիվ վարկերի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի գործունեության շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները (շարունակություն)

Կորպորատիվ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- ▶ խոշոր, փոքր և միջին ընկերություններին տրված աշխատող վարկերի համար պատմական կորստի գործակից է կիրառվում
- ▶ Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի փոխհատուցվող գումարը հաշվարկվում է հետևյալ ենթադրությունների հիման վրա՝
  - 1) Կիրառվում է 20% և 30% գեղչ գրավի գնահատված արժեքի նկատմամբ:
  - 2) Գրավի իրացումից մուսքերի ստացումը հետաձգվում է 12 ամսով:

(ի) Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր

Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկերի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով՝

- ▶ Կորստի միգրացիայի դրույքները գնահատվում են վերջին 24 ամիսների ընթացքում կրած կորստի միգրացիայի մոդելի հիման վրա: Կորստի միգրացիայի դրույքները կիրառվում են հիփոթեքային վարկերի, վարկային քարտերի, ավտոմեքենայի և սպառողական վարկերի համար:
- ▶ Պատմական կորստի տարեկան դրույքը գնահատվում է վարկերի դուրսգրումների վիճակագրության հիման վրա և կիրառվում է ֆիզիկական անձանց տրված աշխատող բիզնես վարկերի համար:

2015թ.-ին հիփոթեքային վարկերի պահուստի գնահատման մեջ փոփոխություն է տեղի ունեցել: Այդ վարկերի համար կիրառվել է Կորստի միգրացիայի դրույք (2014 թ.՝ պատմական կորստի դրույք): Այս փոփոխության հետևանքով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում 11,042 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով արժեզրկման գծով ձևավորված պահուստը վերականգնվել է:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

Անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսային եկամուտը 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար կազմել է 180,103 հազար ՀՀ դրամ (2014՝ 149,223 հազար ՀՀ դրամ):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(iii) Կորպորատիվ վարկեր

Կորպորատիվ վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Կորպորատիվ հաճախորդի վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը, որպես կանոն, գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներից:

ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են՝

- Արժեթղթային վարկերի և հակադարձ հետգնման գործարքների համար՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր:
- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույքի, պաշարների, դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների գրավադրում
- Մանրածախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույքի գրավադրում:

Բանկը նաև ձեռք է բերում երաշխիքներ մայր ընկերություններից՝ նրանց դուստր ընկերություններին վարկեր տրամադրելու համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(գ) Գրավի վերլուծություն (շարունակություն)**

Բանկի կողմից պահվող՝ արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 13,093,769 հազար ՀՀ դրամ (2014՝ 9,104,418 հազար ՀՀ դրամ):

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը առավելապես կախված է վարկառուների վարկունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և պարտադիր չէ, որ Բանկը թարմացնի գրավի գնահատումը բոլոր հաշվետու ժամանակաշրջանների դրությամբ:

(դ) Մանրաձայն հաճախորդներին տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Որպես գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆոնների ապահովվածություն հիմնականում հանդես են գալիս անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆոնների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Բիզնես վարկերի համար որպես ապահովության միջոց են ծառայում անշարժ գույքը և կորպորատիվ բաժնետոմսերը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը ապահովված են եղել անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և երաշխիքներով: Անհատներին տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են ոսկու գրավով:

(ե) Բռնագանձված գրավ

2015թ.-ի ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով՝ 283,425 հազար ՀՀ դրամ գուտ հաշվեկշռային արժեքով (2014թ.-ին՝ 420,169 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվ:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

19. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(դ) Վարկային պորտֆելի վերլուծություն՝ ըստ աշխարհագրական և տնտեսության ճյուղերի պատկանելության

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում իրենց գործունեությունը տնտեսության հետևյալ ճյուղերում ծավալած հաճախորդներին՝

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Անշարժ գույք	42,133,471	11,276,420
Մեծածախ առևտուր	36,447,087	40,058,797
Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	30,454,541	19,286,065
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	20,659,055	18,950,113
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	18,954,719	23,325,577
Շինարարություն	18,813,972	20,161,498
Կապի ծառայություններ	17,245,195	4,477,959
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	17,102,521	17,666,644
Մանրածախ առևտուր	16,816,434	18,133,476
Հյուրանոցային սպասարկման ոլորտ	11,643,854	11,830,145
Տրանսպորտ	11,135,143	8,972,125
Արդյունաբերություն	9,027,795	9,348,465
Ֆինանսներ և ներդրումներ	5,802,627	19,408,474
Մուտքիցիպալ մարմիններ	2,597,393	4,992,968
Այլ	12,048,559	10,095,027
Մանրածախ հաճախորդներին տրված վարկեր	<u>39,972,233</u>	<u>43,559,859</u>
	310,854,599	281,543,612
Արժեզրկման գծով պահուստ	<u>(5,240,883)</u>	<u>(2,734,663)</u>
	305,613,716	278,808,949

Բանկի՝ կորպորատիվ վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը բերված է հետևյալ աղյուսակում՝

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հայաստան	217,645,811	201,255,671
ՏՀԶԿ և ԵՄ	41,995,136	17,565,034
Այլ երկրներ	<u>6,334,246</u>	<u>16,939,025</u>
	265,975,193	235,759,730

(ե) Խոշոր վարկեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի վեց վարկառու կամ վարկառուների կապակցված խմբեր (2014թ.-ին՝ ինը), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 49,681,996 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.-ին՝ 49,368,323 հազար ՀՀ դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև վարկային պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

20. Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ բանկերից	1,226,469	-
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ այլ կազմակերպություններից	8,749,959	14,245,057
Արժեզրկման գծով պահուստ	(1,246,423)	(28,490)
	8,730,005	14,216,567

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի ոչ մի հաճախորդ (2014թ.-ին՝ մեկ հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմել է 5,280,350 հազար ՀՀ դրամ:

2015թ.-ին և 2014թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	28,490	-
Զուտ ծախս	1,217,933	28,490
Դուրսգրումներ	-	-
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	1,246,423	28,490

21. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	761,401	1,041,372
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,745,003	2,347,890
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	51,309	134,391
	2,557,713	3,523,653
Չվաստակաձ ֆինանսական եկամուտ	(416,240)	(665,366)
Արժեզրկման գծով պահուստ	(42,009)	(5,717)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	2,099,464	2,852,570
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	699,033	967,290
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,366,503	1,797,278
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	33,928	88,002
	2,099,464	2,852,570

(ա) Ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ապահովում է տեղեկություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին՝

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	2,088,159	19,446	2,068,713	0.93%
- 91-180 օր ժամկետանց	53,314	22,563	30,751	42.32%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	2,141,473	42,009	2,099,464	1.96%

21. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

(ա) Ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծություն (շարունակություն)

Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին`

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
- ոչ ժամկետանց	2,858,287	5,717	2,852,570	0.2%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	2,858,287	5,717	2,852,570	0.2%

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց գծով ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը (2014թ.-ին նման հաճախորդներ չեն եղել):

2015թ.-ին և 2014թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը`

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	5,717	-
Զուտ ծախս	46,822	23,688
Դուրսգրումներ	(10,530)	(17,971)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	42,009	5,717

(գ) Ֆինանսական վարձակալության ժամկետայնություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ի (դ) կետում, որտեղ ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պայմանագրային վերջնաժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

(դ) Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի աշխարհագրական վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի հիմնական մասը կնքվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող հաճախորդների հետ:

22. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	5,458,872	4,489,999
Արժեզրկման գծով պահուստ	(10,918)	(8,980)
	5,447,954	4,481,019

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը (2014թ.-ին` նման հաճախորդներ չեն եղել):

22. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

2015թ.-ին և 2014թ.-ին արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը`

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	8,980	-
Զուտ ծախս	113,812	8,063
Դուրսգրումներ	(111,874)	917
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	10,918	8,980

23. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Բանկի կողմից պահվող Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	2,575,961	819,255
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Միջազգային ֆինանսական հաստատություններ	1,301,535	-
Այլ	796,348	101,413
	4,673,844	920,668
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	7,912,045	7,193,845
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	6,984,816	5,952,409
- Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների պարտատոմսեր	-	767,067
- Այլ	-	201,541
	14,896,861	14,114,862

24. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>Վարձակալված գույքի բարելավումներ</i>	<i>Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր</i>	<i>Տնտեսական գույք</i>	<i>Փոխադրամիջոցներ</i>	<i>Ոչ նյութական ակտիվներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1	1,626,201	2,640,538	541,291	188,435	893,308	5,889,773
Ավելացումներ	42,282	355,900	43,739	1	678,965	1,120,887
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(34,338)	(6,127)	(7,647)	(3,684)	(51,796)
Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	1,668,483	2,962,100	578,903	180,789	1,568,589	6,958,864
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1	603,492	1,628,538	309,686	157,815	359,598	3,059,129
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	169,278	325,547	78,412	10,492	169,482	753,211
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(33,987)	(5,926)	(7,647)	(1,619)	(49,179)
Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	772,770	1,920,098	382,172	160,660	527,461	3,763,161
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	895,713	1,042,002	196,731	20,129	1,041,128	3,195,703

24. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>Վարձակալված գույքի բարելավումներ</i>	<i>Համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր</i>	<i>Տնտեսական գույք</i>	<i>Փոխադրամիջոցներ</i>	<i>Ոչ նյութական ակտիվներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1	1,504,229	2,302,955	462,518	177,848	784,702	5,232,252
Ավելացումներ	121,972	337,583	78,773	12,812	145,692	696,832
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	-	(2,225)	(37,086)	(39,311)
Մնացորդն առ 2014թ. դեկտեմբերի 31	1,626,201	2,640,538	541,291	188,435	893,308	5,889,773
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1	406,326	1,294,932	207,634	149,802	279,273	2,337,967
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	197,166	333,606	102,052	10,238	117,411	760,473
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	-	(2,225)	(37,086)	(39,311)
Մնացորդն առ 2014թ. դեկտեմբերի 31	603,492	1,628,538	309,686	157,815	359,598	3,059,129
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի	1,022,709	1,012,000	231,605	30,620	533,710	2,830,644

25. Այլ ակտիվներ

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում՝ օգտագործման սահմանափակումներով	654,261	342,001
Բանկային ծառայությունների գծով ստացվելիք գումարներ	378,067	344,205
Բրոքերային հաշիվներ	205,552	247,673
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,237,880	933,879
Գրավի բռնագանձման արդյունքում առաջացած ակտիվներ	721,058	322,435
Կանխավճարներ մատակարարներին	430,380	911,812
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	77,973	200,232
Պաշարներ	60,400	67,539
Արժեզրկման գծով պահուստ	(65,522)	(65,522)
Այլ	53,014	173,488
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,277,303	1,609,984
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,515,183	2,543,863

2015թ.-ին և 2014թ.-ին այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	65,522	65,522
Զուտ ծախս	363,078	20,171
Դուրսգրումներ	(363,078)	(20,171)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	65,522	65,522

26. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	11,119,805	16,857,511
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	5,921,668	2,769,692
Կարճաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	3,849,834	10,292,230
Լորտ հաշիվներ	235,997	199,344
Երկարաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	87,227	85,547
	21,214,531	30,204,324

Պայմանագրի համաձայն ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին ապահովում է վարկերով, իսկ Բանկն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի մոնիտորինգը և վարչարարությունը կատարվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակ» -ի կողմից:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երեք կողմ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: Հաշվի համախառն մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 11,144,709 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 18,821,471 հազար ՀՀ դրամ):

27. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	19,004,763	21,301,407

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերը վարկով տրամադրելու, արժեթղթերը հետգնման պայմանագրերով վաճառելու գործարքներ և արժեթղթերը վերավաճառքի պայմանագրերով գնելու գործարքներ:

Ըստ հետգնման պայմանագրերի վաճառված կամ որպես վարկ տրամադրված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, որի դիմաց Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ: Այդ ֆինանսական ակտիվները կարող են կրկին գրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի սնանկացման պայմանների բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրի մարման ամսաթվին գործընկերը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի նկատմամբ հիմնականում բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և, հետևաբար, չի ապաճանաչում դրանք: 20,212,410 հազ. ՀՀ դրամ արժողությամբ այս արժեթղթերը Ծանոթագրություն 16-ում և 23-ում ներկայացվում են որպես «հետգնման պայմանագրերով գրավադրված»:

Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի գնման գնի վճարման պարտավորությունը ճանաչվում է որպես ֆինանսական պարտավորություն:

Այս գործարքները իրականացվում են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործընթացներին բնորոշ պայմաններին համաձայն:

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,217,526 հազար ՀՀ դրամ արժողության գրավը, որը գրավադրված էր հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց (Ծանոթագրություն 18), կրկնակի գրավադրվել է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների դիմաց:

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և գրավադրված կամ որպես գրավ պահվող ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջովին չեն ապաճանաչվել

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ֆինանսական ակտիվների ամփոփ նկարագիրը, որոնք փոխանցվում են այնպես, որ փոխանցված ֆինանսական ակտիվների մի մասը կամ ամբողջը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին՝

27. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (շարունակություն)

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և գրավադրված կամ որպես գրավ պահվող ակտիվներ (շարունակություն)

հազ. դրամ	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներ		Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ		Ընդամենը
		Պետ.				
		Պարտատոմսեր և Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	Այլ պարտատոմսեր	Պետ. Պարտատոմսեր	Այլ պարտատոմսեր	
		2015	2015	2015	2015	2015
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետգնման պայմանագրեր	14,896,861	-	5,315,549	-	20,212,410
Ընդամենը		14,896,861	-	5,315,549	-	20,212,410
Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր					19,004,763
Զուտ դիրք		-	-	-	-	1,207,647

հազ. դրամ	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներ		Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ		Ընդամենը
		Պետ.				
		Պարտատոմսեր և Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	Այլ պարտատոմսեր	Պետ. պարտատոմսեր	Այլ պարտատոմսեր	
		2014	2014	2014	2014	2014
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետգնման պայմանագրեր	13,146,254	968,608	6,896,015	196,768	21,207,645
Ընդամենը		13,146,254	968,608	6,896,015	196,768	21,207,645
Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր					21,301,407
Զուտ դիրք						(93,762)

28. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2015 հազ. դրամ	2014 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	31,940,756	17,233,728
- Իրավաբանական անձինք	61,011,030	56,878,290
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	105,223,342	86,304,747
- Իրավաբանական անձինք	95,837,012	48,280,166
	294,012,140	208,696,931

28. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ (շարունակություն)

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ավանդներից 45,608,470 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 30,441,182 հազար ՀՀ դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս հաճախորդ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասը հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 68,380,267 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 57,902,264 հազար ՀՀ դրամ):

29. Այլ ներգրավված միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
Ներգրավված միջոցներ միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	76,912,193	73,799,775
Ներգրավված միջոցներ ՀՀ կառավարությունից	1,471,668	3,826,072
	78,383,861	77,625,847
Ստորադաս փոխառություններ	39,721,324	15,380,080

(ա) Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ներգրավված միջոցների կենտրոնացում

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ներգրավված միջոցներ տասնմեկ ֆինանսական կազմակերպություններից (2014թ.-ին՝ ինը), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 109,578,263 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.-ին՝ 72,239,256 հազար ՀՀ դրամ):

(բ) ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներ

ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներն իրենցից ներկայացնում են փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից (ՀՀ ԿԲ-ն հանդիսանում է ՀՀ կառավարության գործակալ): Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն փոխառություններ է տրամադրում Բանկին, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի վերահսկողությունը և վարչարարությունն իրականացնում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակը:

Փոխառությունները տրամադրվում են ՀՀ դրամով, մինչև հինգ տարի ժամկետով, դրանց գծով կիրառվող տոկոսադրույքները կազմում են 7.3%-7.8%, փոխառությունները ենթակա են մարման՝ մարման ժամկետի վերջում:

(գ) Ստորադաս փոխառություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- ▶ Կապակցված կողմից ստացված փոխառություն (5,921,184 հազար ՀՀ դրամ), որի մարման ժամկետը լրանում է 2021թ. հունվարի 11-ին: Վարկատուն իրավունք ունի պահանջել փոխակերպել վարկը ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը՝ ներառյալ կուտակված տոկոսները, Բանկի բաժնետիրական կապիտալի՝ լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու միջոցով:
- ▶ Այլ ֆինանսական հաստատությունից ստացված փոխառություն (9,831,897 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2020թ. սեպտեմբերի 23-ին: Ֆինանսական հաստատությունը իրավունք ունի փոխակերպել ստորադաս փոխառության 62.5%-ը Բանկի սովորական բաժնետոմսերի:
- ▶ Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ստացած փոխառություն (23,968,243 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2022թ. հունվարի 11-ին:

Մնանկության դեպքում ստորադաս փոխառությունները կմարվեն Բանկի մյուս բոլոր պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

29. Այլ ներգրավված միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ (շարունակություն)

(դ) Սահմանափակումներ

Համաձայն փոխառության պայմանագրերի՝ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանությունը որոշակի սահմանափակումներին:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ մի սահմանափակման փաստացի ցուցանիշը գերազանցում էր ֆինանսական հաստատության հետ կնքած փոխառության պայմանագրով սահմանափակման առավելագույն սահմանաչափը: Այս փաստը հանգեցնում է պարտատիրոջ իրավունքին՝ պահանջելու 6,985,025 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով վճարումը ժամկետից շուտ:

Հաշվետու ամսաթվից հետո՝ տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումից առաջ Բանկը վարկատուից ստացել է սահմանափակման խախտման գծով ներում (կասեցում), և ղեկավարությունը ակնկալում է, որ վարկատուն չի պահանջի վճարում մինչև մարման պայմանագրային մարման ժամկետը:

30. Այլ պարտավորություններ

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակազմի նկատմամբ	1,738,221	1,733,715
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	636,227	372,126
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	767,841	552,323
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,142,289	2,658,164
Հետաձգված եկամուտ	10,155	10,320
Այլ հարկային պարտավորություններ	5,659	152,772
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	15,814	163,092
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	3,158,103	2,821,256

31. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 100,273 սովորական բաժնետոմսից (2014թ.-ին՝ 79,524): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար ՀՀ դրամ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գույտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների պաճանահաշումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2015թ. ապրիլի 30-ին Բաժնետերերի խորհրդի կայացրած որոշումների համաձայն Բանկի կողմից հայտարարված շահաբաժինները կազմել են 2,100,000 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.-ին՝ 2,950,000 հազար ՀՀ դրամ): Շահաբաժինների հայտարարման և վճարման օրվա դրությամբ մեկ բաժնետոմսի համար վճարվող շահաբաժինը կազմել է 26.407 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.-ին՝ 37.096 հազար ՀՀ դրամ):

32. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ գործոն է բանկային ոլորտի համար և հանդիսանում է Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի վերահսկման, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարն ուղղակիորեն հաշվետու է Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿ») միջոցով: Որոշումների կայացման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից ու տեսակից:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կիրառվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը՝ կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը իմանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթակա են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխություններին:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթակա լինելու աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿ-ն՝ Գլխավոր տնօրենի նախագահությամբ: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով ֆինանսական գործիքների բաց դիրքի, տոկոսադրույքի, ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ի լրումն, Բանկը կիրառում է բազմաթիվ սթրես-թեստեր՝ առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր վիճակի վրա մի շարք առանձնահատուկ շուկայական սցենարների հնարավոր ֆինանսական ազդեցությունը ձևավորելու համար: Սթրես թեստերը թույլ են տալիս որոշել հնարավոր վնասի չափը, որը կարող է առաջանալ ծայրահեղ իրավիճակներում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը ենթակա է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի և վերազնանշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար: Լողացող տոկոսադրույքով գործիքները խմբավորվում են ըստ իրենց վերազնահատման ամսաթվերի:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

(հազ. դրամ)	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկու կամ ժամկետանց	Ընդամենը
2015թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	142,713,317	142,713,317
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	34,243	570,496	818,813	6,617,748	2,130,841	106,460	10,278,601
Բանկերին տրված վարկեր	6,985,607	-	-	-	-	1,187,068	8,172,675
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	-	-	-	-	-	5,980,477
Հաճախորդներին տրված վարկեր	53,116,619	13,576,243	32,566,376	162,787,834	31,061,856	12,504,788	305,613,716
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,404,271	381,894	2,956,525	3,987,315	-	-	8,730,005
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	252,964	150,393	295,676	1,366,503	33,928	-	2,099,464
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,701,022	746,932	-	-	-	-	5,447,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,563,685	3,492,092	2,998,617	10,877,982	638,329	-	19,570,705
	74,038,888	18,918,050	39,636,007	185,637,382	33,864,954	156,511,633	508,606,914
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(5,946,744)	(1,207,719)	(3,603,911)	(8,262,368)	(2,193,789)	-	(21,214,531)
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	(19,004,763)	-	-	-	-	-	(19,004,763)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(61,159,253)	(33,413,051)	(54,740,255)	(51,657,186)	(90,609)	(92,951,786)	(294,012,140)
Ստորադաս փոխառություններ	(33,909,489)	-	-	-	(5,811,835)	-	(39,721,324)
Այլ փոխառություններ	(47,094,096)	(20,740,323)	(295,853)	(10,253,589)	-	-	(78,383,861)
	(167,114,345)	(55,361,093)	(58,640,019)	(70,173,143)	(8,096,233)	(92,951,786)	(452,336,619)
Աձանցյալ գործիքների ազդեցությունը	8,300,710	-	(1,924,006)	(6,376,704)	-	-	-
Տարբերություն	(84,774,747)	(36,443,043)	(20,928,018)	109,087,535	25,768,721	63,559,847	56,270,295

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

(հազ. դրամ)	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
2014թ. դեկտեմբերի 31 Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	68,115,676	68,115,676
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	174,800	53,529	41,410	2,540,545	4,694,822	106,458	7,611,564
Բանկերին տրված վարկեր	-	-	-	-	-	1,157,853	1,157,853
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,526,358	-	-	-	-	-	1,526,358
Հաճախորդներին տրված վարկեր	39,627,977	26,265,045	42,391,158	137,469,519	29,891,193	3,164,057	278,808,949
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	413,048	163,865	919,180	12,720,474	-	-	14,216,567
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	249,874	250,038	467,378	1,797,278	88,002	-	2,852,570
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,201,754	1,091,531	187,734	-	-	-	4,481,019
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,867,550	952,514	1,061,373	5,121,613	6,032,480	-	15,035,530
	47,061,361	28,776,522	45,068,233	159,649,429	40,706,497	72,544,044	393,806,086
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(9,639,684)	(4,482,783)	(3,893,266)	(10,812,328)	(1,376,263)	-	(30,204,324)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	(21,301,407)	-	-	-	-	-	(21,301,407)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(57,243,647)	(23,132,957)	(44,728,848)	(9,373,482)	(105,979)	(74,112,018)	(208,696,931)
Ստորադաս փոխառություններ	(9,680,440)	-	-	-	(5,699,640)	-	(15,380,080)
Այլ փոխառություններ	(21,693,866)	(40,726,091)	(13,772,286)	(1,433,604)	-	-	(77,625,847)
	(119,559,044)	(68,341,831)	(62,394,400)	(21,619,414)	(7,181,882)	(74,112,018)	(353,208,589)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	11,928,223	-	(1,889,085)	(10,039,138)	-	-	-
Տարբերություն	(60,569,460)	(39,565,309)	(19,215,252)	127,990,877	33,524,615	(1,567,974)	40,597,497

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Միջին տոկոսադրույքներ

Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների՝ մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը, բացառությամբ այլ փոխառություններում ներառված 67,852,500 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ. -ին՝ 71,166,443 հազար ՀՀ դրամ) վարկերի, որոնց նկատմամբ կիրառվող տոկոսադրույքները վերանայվում են կիսամյակային կտրվածքով՝ LIBOR -ի հիման վրա:

<i>Տոկոսադրույքի վերանայման ամսաթիվ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>	<i>Տոկոսադրույքի վերանայման ամսաթիվ</i>	<i>2014 հազ. դրամ</i>
8 Հունվար 2016	4,493,714	8 Հունվար 2015	4,745,819
16 Փետրվար 2016	6,736,821	15 Փետրվար 2015	9,665,478
29 Փետրվար 2016	7,394,844	16 Փետրվար 2015	9,253,770
9 Մարտ 2016	9,829,954	26 Փետրվար 2015	7,240,371
15 Մարտ 2016	12,120,666	16 Մարտ 2015	478,966
5 Ապրիլ 2016	487,320	2 Ապրիլ 2015	382,695
15 Ապրիլ 2016	13,758,645	15 Ապրիլ 2015	15,429,293
18 Ապրիլ 2016	3,622,384	16 Ապրիլ 2015	119,962
12 Մայիս 2016	875,801	17 Ապրիլ 2015	5,034,927
17 Մայիս 2016	77,449	12 Մայիս 2015	717,211
27 Մայիս 2016	3,821,159	17 Մայիս 2015	10,220
6 Հունիս 2016	976,856	18 Մայիս 2015	182,320
10 Հունիս 2016	3,656,887	27 Մայիս 2015	763,632
	67,852,500	29 Մայիս 2015	6,355,853
		10 Հունիս 2015	3,647,272
		16 Հունիս 2015	7,138,654
			71,166,443

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	2015			2014		
	<i>Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %</i>			<i>Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %</i>		
	<i>ՀՀ դրամ</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>ՀՀ դրամ</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13.28%	6.51%	-	11.90%	5.73%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխավորություններ	9.31%	7.08%	-	-	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10.60%	-	-	24.00%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.70%	10.58%	10.11%	14.54%	10.54%	10.14%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	14.88%	11.29%	9.75%	15.19%	11.31%	11.03%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	18.00%	11.08%	13.41%	15.73%	11.40%	12.33%
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	11.42%	5.62%	-	12.19%	5.47%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7.42%	1.75%	1.76%	6.00%	3.23%	2.52%
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	9.16%	-	-	20%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12.12%	6.31%	5.96%	9.17%	6.23%	4.53%
Ստորադաս փոխառություններ	-	7.60%	-	-	6.18%	-
Այլ փոխառություններ	14.07%	5.56%	-	9.74%	5.50%	-

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է տոկոսադրույքի փոփոխության հավանականությունից, որը ազդում է հետագա դրամական հոսքերի և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր խելամիտ փոփոխության նկատմամբ:

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի ենթադրյալ փոփոխության ազդեցությունն է մեկ տարվա տոկոսային եկամուտի վրա՝ հիմնված դեկտեմբերի 31-ին առկա լրդացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատմամբ: Հաշվի է առնվում տոկոսադրույքների փոփոխությունները՝ հիմնված այն ենթադրության վրա, որ տեղի են ունենում եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	<i>Բազիսային կետի ավելացում 2015</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2015</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2015</i>
	<i>2015</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամ	5.00%	-	1,512,108
ԱՄՆ դոլար	1.00%	68,353	-

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Արժույթ	<i>Բազիսային կետի նվազում 2015</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2015 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2015 հազ. դրամ</i>
	ՀՀ դրամ	5.00%	-
ԱՄՆ դոլար	1.00%	(68,353)	-

Արժույթ	<i>Բազիսային կետի ավելացում 2014</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2014 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2014 հազ. դրամ</i>
	ՀՀ դրամ	2.18%	-
ԱՄՆ դոլար	1.00%	66,218	-

Արժույթ	<i>Բազիսային կետի նվազում 2014</i>	<i>Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունությունը 2014 հազ. դրամ</i>	<i>Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2014 հազ. դրամ</i>
	ՀՀ դրամ	2.18%	-
ԱՄՆ դոլար	1.00%	(66,218)	-

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>ԱՄՆ դրոյար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,141,868	15,012,464	1,521,188	76,675,520
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,333,610	–	–	3,333,610
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,184,243	63,443	16,550	3,264,236
Հաճախորդներին տրված վարկեր	228,788,428	12,485,159	–	241,273,587
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	4,681,253	5,295,175	–	9,976,428
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,206,759	473,256	–	1,680,015
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	5,277,664	12,878	11,584	5,302,126
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	7,478,416	–	–	7,478,416
Այլ ակտիվներ	1,163,741	65,068	90,071	1,318,880
	315,255,982	33,407,443	1,639,393	350,302,818
Ընդամենը				
Պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	105,902	–	–	105,902
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,295,701	4,932,921	113,686	15,342,308
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	188,172,730	28,185,894	2,929,210	219,287,834
Ստորադաս փոխառություններ	39,721,324	–	–	39,721,324
Այլ փոխառություններ	69,615,481	–	–	69,615,481
Այլ պարտավորություններ	701,156	306,350	55,264	1,062,770
	308,612,294	33,425,165	3,098,160	345,135,619
Ընդամենը				
	6,643,688	(17,722)	(1,458,767)	5,167,199
Չուս դիրքը				
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(2,321,837)	–	1,490,584	(831,253)
Չուս դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	4,321,851	(17,722)	31,817	4,335,946

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ծուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,547,326	6,840,148	1,882,493	17,269,967
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,355,802	-	-	3,355,802
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	318,948	11,549	36,842	367,339
Հաճախորդներին տրված վարկեր	233,285,293	8,698,674	-	241,983,967
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	7,617,134	6,627,922	-	14,245,056
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,595,526	708,369	-	2,303,895
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	1,775,182	51,641	12,049	1,838,872
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	5,952,408	-	-	5,952,408
Այլ ակտիվներ	836,751	108,293	213,153	1,158,197
Ընդամենը	263,284,370	23,046,596	2,144,537	288,475,503
Պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	161,487	-	-	161,487
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	17,092,270	10,333,760	106	27,426,136
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	147,760,605	24,193,947	2,144,104	174,098,656
Ստորադաս փոխառություններ	15,478,987	-	-	15,478,987
Այլ փոխառություններ	65,737,532	-	-	65,737,532
Այլ պարտավորություններ	327,838	82,892	6,592	417,322
Ընդամենը	246,558,719	34,610,599	2,150,802	283,320,120
Զուտ ռիսքը	16,725,651	(11,564,003)	(6,265)	5,155,383
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(13,133,572)	11,549,400	19,122	(1,565,050)
Զուտ ռիսքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	3,592,079	(14,603)	12,857	3,590,333

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2015		2014	
	<i>Արժևորում</i>	<i>Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ</i>	<i>Արժևորում</i>	<i>Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	10.00%	(432,185)	19.10%	(686,087)
ՀՀ դրամը Եվրոյի նկատմամբ	14.00%	2,481	20.71%	3,024

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար), ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ու Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը, որոնք ակտիվորեն վերահսկում են վարկային ռիսկը: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է՝

- ▶ վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- ▶ վարկառուների (կորպորատիվ և սպառողական) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ վարկային փաստաթղթերի նկատմամբ պահանջները,
- ▶ վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Կորպորատիվ վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է Բանկի կորպորատիվ վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ստուգում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց կողմից ներկայացվող վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են մանրաձայն վարկավորման ստորաբաժանումների կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 19-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 34-ում:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ հաշվանցման պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գործալ գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են շուկայում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը գույտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>Ֆինանսական պարտավորությունների տեսակներ հազ. դրամ</i>	<i>Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար</i>	<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար</i>	<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների գույտ գումար</i>	<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ</i>	<i>Ֆինանսական գործիքներ</i>	<i>Զուտ գումար</i>
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	-	5,980,477	(5,980,477)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,980,477	-	5,980,477	(5,980,477)		-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(19,004,763)	-	(19,004,763)	19,004,763	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(19,004,763)	-	(19,004,763)	19,004,763		-

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>Ֆինանսական պարտավորությունների տեսակներ հազ. դրամ</i>	<i>Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումարհամախառն գումար</i>	<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության</i>		<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների</i>		<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ</i>	
		<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության</i>	<i>Ֆինանսական գործիքներ</i>	<i>Զուտ գումար</i>
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,526,358	-	-	1,526,358	(1,526,358)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,526,358	-	-	1,526,358	(1,526,358)	-	-
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(21,301,407)	-	-	(21,301,407)	21,207,645	(93,762)	(93,762)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(21,301,407)	-	-	(21,301,407)	21,207,645	(93,762)	(93,762)

Վերը նշված աղյուսակում բացահայտված` ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված այն պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպություններին համար` պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել իրացվելիության ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները` դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները` դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- ▶ դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ▶ ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- ▶ պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- ▶ պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- ▶ բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- ▶ իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- ▶ օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում: Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները ընդունում է ԱՊԿԿ-ն, իսկ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը իրականացնում է դրանք:

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերը ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն արտահոսքն իրենից ներկայացնում է դրամական միջոցների չգեղջված հոսքերը պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 6 ամիս</i>	<i>6- ից 12 ամիս</i>	<i>Ավելի քան 1 տարի</i>	<i>Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,883,158	4,231,283	1,364,087	3,885,333	13,220,970	24,584,831	21,214,531
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,004,763	-	-	-	-	19,004,763	19,004,763
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,142,533	38,188,710	35,907,181	58,368,806	62,043,279	313,650,509	294,012,140
Ստորադաս փոխառություններ	273,785	859,956	754,011	1,508,023	53,369,542	56,765,317	39,721,324
Այլ ներգրավված միջոցներ	9,584,295	3,535,589	6,891,382	8,410,496	68,906,815	97,328,577	78,383,861
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	767,914	62,217	2,312,158	-	-	3,142,289	3,142,289
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	-	-	-	-	(6,657)	(6,657)	(6,657)
- Արտահոսք	3,904	58,674	-	30,542	496,097	589,217	589,217
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	150,660,352	46,936,429	47,228,819	72,203,200	198,030,046	515,058,846	456,061,468
Վարկային պարտավորվածություններ	32,259,866	-	-	-	-	32,259,866	32,259,866

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 6 ամիս</i>	<i>6- ից 12 ամիս</i>	<i>Ավելի քան 1 տարի</i>	<i>Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,666,333	8,127,790	4,635,448	3,895,229	13,864,878	32,189,678	30,204,324
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	21,301,407	-	-	-	-	21,301,407	21,301,407
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	107,361,359	25,767,626	24,417,387	46,573,584	10,476,044	214,596,000	208,696,931
Ստորադաս փոխառություններ	78,322	439,838	234,965	469,931	19,375,239	20,598,295	15,380,080
Այլ ներգրավված միջոցներ	383,576	2,870,651	10,015,491	25,677,346	54,772,870	93,719,934	77,625,847
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	212,486	2,344,655	101,023	-	-	2,658,164	2,658,164
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	-	-	-	-	(37,178)	(37,178)	(37,178)
- Արտահոսք	-	311,654	-	348,250	51,007	710,911	710,910
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	131,003,483	39,862,214	39,404,314	76,964,340	98,502,860	385,737,211	356,540,485
Վարկային պարտավորվածություններ	25,964,464	-	-	-	-	25,964,464	25,964,464

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են երեք ամսից պակաս ժամանակահատվածի գումարներում:

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս				Ավելի քան 5 տարի		Անժամկետ	Ժամկետաց	Ընդամենը
	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի					
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	142,713,317	-	-	-	-	-	-	-	142,713,317
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	465,303	-	-	-	-	465,303
Վաճառքի համար մտչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	34,243	1,389,309	6,617,748	2,130,843	106,458	-	-	10,278,601
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,748,086	1,237,521	-	-	-	1,187,068	-	-	8,172,675
Հակադարձ հետգման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	-	-	-	-	-	-	-	5,980,477
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,461,769	14,129,803	51,930,687	174,147,478	38,439,191	-	12,504,788	-	305,613,716
Ալյուրդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,095,892	308,379	3,338,419	3,987,315	-	-	-	-	8,730,005
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	87,382	165,582	446,069	1,366,503	33,928	-	-	-	2,099,464
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,919,226	1,781,796	746,932	-	-	-	-	-	5,447,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,274,824	288,860	6,490,709	10,877,982	638,330	-	-	-	19,570,705
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,195,703	-	-	3,195,703
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	1,090,585	-	-	-	-	-	1,090,585
Այլ ակտիվներ	892,907	93,568	1,101,311	-	-	427,397	-	-	2,515,183
Ընդամենը ակտիվներ	175,173,880	18,039,752	66,534,021	197,462,329	41,242,292	4,916,626	12,504,788	515,873,688	
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,904	58,674	30,542	489,440	-	-	-	-	582,560
Հետգման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,004,763	-	-	-	-	-	-	-	19,004,763
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,825,832	4,120,912	4,811,630	8,262,368	2,193,789	-	-	-	21,214,531
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	117,925,467	36,185,264	88,153,500	51,657,299	90,610	-	-	-	294,012,140
Ստորադաս փոխատվություններ	22,448	357,282	-	9,595,511	29,746,083	-	-	-	39,721,324
Այլ ներգրավված միջոցներ	7,516,525	2,734,291	11,753,769	50,675,377	5,703,899	-	-	-	78,383,861
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	479,244	-	-	-	-	-	479,244
Այլ պարտավորություններ	767,914	67,876	2,322,313	-	-	-	-	-	3,158,103
Ընդամենը պարտավորություններ	147,066,853	43,524,299	107,550,998	120,679,995	37,734,381	-	-	-	456,556,526
Զուտ դիրքը	28,107,027	(25,484,547)	(41,016,977)	76,782,334	3,507,911	4,916,626	12,504,788	59,317,162	
Կուտակային գուտ դիրքը	28,107,027	2,622,480	(38,394,497)	38,387,837	41,895,748	-	-	-	

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>				<i>Ավելի քան 5 տարի</i>		<i>Անժամկետ</i>	<i>Ժամկետանց</i>	<i>Ընդամենը</i>
	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 12 ամիս</i>	<i>1-ից 5 տարի</i>	<i>5 տարի</i>					
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	68,115,676	-	-	-	-	-	-	-	68,115,676
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	174,800	94,938	2,540,546	4,694,822	106,458	-	-	7,611,564
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	515,026	-	-	-	-	642,827	-	-	1,157,853
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,526,358	-	-	-	-	-	-	-	1,526,358
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,724,390	15,903,586	68,656,203	137,469,520	29,891,193	-	3,164,057	-	278,808,949
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	64,711	319,847	1,083,045	12,748,964	-	-	-	-	14,216,567
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	88,683	161,191	717,416	1,797,278	88,002	-	-	-	2,852,570
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	1,473,248	1,728,506	1,279,265	-	-	-	-	-	4,481,019
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	1,867,550	2,013,887	5,121,613	6,032,480	-	-	-	15,035,530
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	420,927	-	-	-	-	-	420,927
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	142,618	-	-	142,618
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,830,644	-	-	2,830,644
Այլ ակտիվներ	743,029	945,102	516,257	-	-	339,475	-	-	2,543,863
	96,251,121	21,100,582	74,781,938	159,677,921	40,706,497	4,062,022	3,164,057	399,744,138	
Ընդամենը ակտիվներ									
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	311,654	348,250	13,828	-	-	-	-	673,732
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	21,301,407	-	-	-	-	-	-	-	21,301,407
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,585,656	8,054,028	8,376,049	10,812,328	1,376,263	-	-	-	30,204,324
Հաճախորդներին ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	106,658,123	24,697,543	67,861,804	9,373,482	105,979	-	-	-	208,696,931
Ստորադաս փոխառություններ	-	283,194	-	-	15,096,886	-	-	-	15,380,080
Այլ ներգրավված միջոցներ	-	2,087,516	32,190,033	36,786,752	6,561,546	-	-	-	77,625,847
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	685,795	-	-	-	-	-	685,795
Այլ պարտավորություններ	396,920	2,332,649	91,687	-	-	-	-	-	2,821,256
	129,942,106	37,766,584	109,553,618	56,986,390	23,140,674	-	-	357,389,372	
Ընդամենը պարտավորություններ									
Զուտ դիրքը	(33,690,985)	(16,666,002)	(34,771,680)	102,691,531	17,565,823	4,062,022	3,164,057	42,354,766	
Վուտակային զուտ դիրքը	(33,690,985)	(50,356,987)	(85,128,667)	17,562,864	35,128,687				

32. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և տարվա ընթացքում.

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i> <i>(Աուդիտ չանցած)</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i> <i>(Աուդիտ չանցած)</i>
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	177%	93%
Միջինը ամսվա համար	151%	94%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (ոչ պակաս քան 60%):

33. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել Բանկի՝ կապիտալի վերաբերյալ արտաքին պահանջների համապատասխանությանը և, որ Բանկը պահպանում է բարձր վարկային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանը աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախկին տարիների համեմատությամբ ոչ մի փոփոխություն չի եղել համապատասխան կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականություններում և ընթացակարգերում:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

33. Կապիտալի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i> <i>(Աուդիտ չանցած)</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i> <i>(Աուդիտ չանցած)</i>
Հիմնական Կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	32,087,360	25,447,680
Էմիսիոն եկամուտ	7,755,179	28,571
Գլխավոր պահուստ	4,127,146	4,127,146
Զբաղիված շահույթ	11,842,250	11,508,621
Նվազեցումներ	(1,806,935)	(1,656,244)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	54,005,000	39,455,774
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	(251,309)	(132,315)
Ստորադաս փոխառություններ (ոչ ավել քան հիմնական կապիտալի 50%-ը)	27,253,810	15,199,040
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	27,002,501	15,066,725
Ընդամենը կապիտալ	81,007,501	54,522,499
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	401,512,924	398,811,974
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	20.2%	13.7%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

34. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Բանկը նաև տրամադրում է երաշխիքներ՝ գործելով որպես գործակալ արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործարքներում:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

34. Վարկային պարտավորվածություններ (շարունակություն)

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պայմանագրային գումար		
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	14,657,058	11,188,074
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	6,787,810	6,698,182
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	5,459,585	6,163,643
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	5,355,413	1,914,565
	32,259,866	25,964,464

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

35. Գործառնական վարձակալություն

(ա) Վարձակալություն, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չխզվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են`

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,809,340	831,417
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	9,727,656	11,839,529
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	6,709,069	6,843,686
	18,246,065	19,514,632

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի` այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարները սովորաբար բարձրացվում են տարեկան կտրվածքով` շուկայական դրույքներին համապատասխանելու համար: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալությունը ներառում է կապակցված կողմի հանդեպ վարձակալություն, որը կազմում է 15,309,875 հազար ՀՀ դրամ և ենթակա չէ չեղարկման (2014թ.՝ 15,032,003 հազար ՀՀ դրամ):

36. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ապահովագրված է մինչև 6,521,734 հազար ՀՀ դրամի չափով` ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

36. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության` խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները` Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 79.3% -ը:

Բանկի վերջնական մայր կազմակերպությունն է «Ար Քեյ Վի Էֆ» ընտանեկան հիմնադրամը, որի վերահսկող անձը Ռուբեն Վարդանյանն է, իսկ վերջնական շահառուները` նրա ընտանիքի անդամները:

Մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	2,267,194	1,913,379

Ստորև ներկայացված են 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին</i> <i>տոկոսադրույք, %</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին</i> <i>տոկոսադրույք, %</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր	957,650	6.4%	567,065	6.5%
Այլ ակտիվներ	1,771	0.0%	1,503	0.0%
Ստացված ավանդներ	1,139,953	6.8%	1,119,864	7.0%
Երաշխիքներ	33,863	0.0%	33,248	0.0%

Վարկերը և երաշխիքները հայկական դրամով են և ԱՄՆ դոլարով և պետք է մարվեն մինչև 2027թ.:

37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2014</i> <i>հազ. դրամ</i>
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	42,951	32,130
Տոկոսային ծախս	(64,119)	(66,216)

Ստորև ներկայացված են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2015թ.-ին շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	<i>Մայր կազմակերպություն</i>		<i>Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր</i>		<i>Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ</i>		<i>Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր</i>	
	<i>Միջին տոկոսա-դրույք, %</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին տոկոսա-դրույք, %</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին տոկոսա-դրույք, %</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին տոկոսա-դրույք, %</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն								
Ակտիվներ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	465,960	465,960
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	678,138	12.0%	-	-	-	-	678,138
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	-	27,776,910	14.0%	27,776,910
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	1,051,056	12.0%	-	-	-	-	1,051,056
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	473,034	-	473,034
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ								
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	2,020,704	0.0%	1,444	0.0%	84,166	0.0%	3,667,836	0.0%
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	2,916,150	3.5%	28,580,396	12.8%
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	5,932,070	6.0%	5,932,070
Այլ պարտավորություններ	-	9,796,186	13.2%	-	-	-	-	9,796,186
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված միավորներ								
Կապակցված կողմերից ստացված երաշխիքներ	-	8,740,522	-	-	-	-	0.0%	8,740,522
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	18,504	0.0%	18,504
Չօգտագործված վարկային գծեր	-	967,500	-	-	-	-	-	967,500
Շահույթ (վնաս)								
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	2,640,209	-	2,640,209
Տոկոսային ծախս	-	(28,685)	-	(37,453)	-	(1,260,516)	-	(1,326,654)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	-	-	-	-	-	-

37. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2014թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
Ակտիվներ							
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	61,147	11.6%	61,147
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	1,197	0.0%	1,197
Պարտավորություններ							
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	52,828	0.0%	467,688	0.0%	4,002,387	0.0%	4,522,903
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	66,680	3.9%	516,769	6.6%	583,449
Այլ պարտավորություններ	-	-	7,000	0.0%	593	0.0%	7,593
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	5,825,503	6.0%	5,825,503
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված միավորներ							
Տրված երաշխիքներ	-	-	15,225	-	20,211	0.0%	35,436
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	13,170	-	-	-	3,905	-	21,130
Տոկոսային ծախս	-	-	(7,454)	-	(345,234)	-	(352,688)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	-	-	(8,077)	-	(8,077)

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ժամանակաշրջանի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մոդելները, համեմատությունը նմանատիպ գործիքների հետ, որոնց համար առկա են շուկայական դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում օգտագործվող ենթադրություններն ու տվյալները ընդգրկում են ոչ ռիսկային և բազիսային տոկոսադրույքներ, վարկային սփրեդեր և այլ ցուցանիշներ, որոնք օգտագործվում են գեղչային դրույքների, պարտատոմսերի գների, արտարժույթի փոխարժեքի, պարտատոմսերի ինդեքսների գների չափման մեջ: Գնահատման մեթոդների նպատակն է հասնել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ֆինանսական գործիքի գինը արտացոլող այն իրական արժեքի որոշմանը, որը կորոշվեր անկախ գործող շուկայի մասնակիցների կողմից:

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք (շարունակություն)

Ավելի տարածված և պարզ ֆինանսական գործիքների, ինչպես, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արժույթային սվոպերի իրական արժեքները որոշելու համար Բանկը օգտագործում է լայնորեն ճանաչված գնահատման մոդելներ, որոնք օգտագործում են միայն դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությունը և չեն պահանջում դեկալարության լայն դատողություններ և գնահատումներ: Դիտարկելի գներն ու մոդելների տվյալները սվոպաբար հասանելի են ցուցակված պարտատուների և արժեթղթերի, բորսաներում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների համար, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի սվոպերը:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի, հաճախորդներին տրված վարկերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, մտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 106,458 հազար ՀՀ դրամ (2014: 106,458 հազար ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը չի կարող չափվել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	305,613,716	302,066,571
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	19,570,705	18,933,331
Ընդամենը	325,184,421	320,999,902

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	278,808,949	276,720,071
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	15,035,530	14,703,551
Ընդամենը	293,844,479	291,423,622

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս դեկալարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- 3.5% և 11.6%-16.4% զեղչման դրույքներ են կիրառվում համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից ու փոխատվություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար;
- 5.5%-12% զեղչման դրույքներ են կիրառվում պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	465,303	465,303
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(582,560)	(582,560)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Պարտքային գործիքներ	-	10,172,143	10,172,143
	-	10,054,886	10,054,886

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(673,732)	(673,732)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Պարտքային գործիքներ	-	7,505,106	7,505,106
	-	6,831,374	6,831,374

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այն ֆինանսական գործիքները, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով, սակայն որոնց համար իրական արժեքը բացահայտվում է, ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

38. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ գործիքները, որոնք գնահատվում են շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ ներառող տեխնիկայով, հիմնականում ներառում են տոկոսադրույքի և արտարժույթի սվոպեր և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման տեխնիկաները ֆորվարդների գնահատման և սվոփերի մոդելներն են, ներառյալ ներկա արժեքի հաշվարկները: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, փոխարժեքի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերը, որոնք գնահատվում են գնահատման մոդելի օգնությամբ, հիմնականում կազմված են ՀՀ պետական պարտատոմսերից: Այս արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, որը ներառում է շուկայում դիտարկելի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակած տվյալները: